

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU**

**STAN SANITARNY
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2007 roku

LUTY 2008

SPIS TREŚCI

I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ SOSNOWCA

1. Choroby zakaźne.....	6
1.1 Choroby o etiologii wirusowej.....	10
1.1.1.Ospa wietrzna.....	12
1.1.2.Grypa.....	13
1.1.3. Różyczka.....	13
1.1.4. Świnka.....	13
1.1.5. Wirusowe zapalenia wątroby.....	13
1.1.6. Inne infekcje wirusowe.....	14
1.2 Choroby o etiologii bakteryjnej.....	15
1.2.1.Borelioza.....	15
1.2.2.Szkarlatyna (Płonica).....	15
1.2.3.Krztusiec (Koklusz).....	16
1.2.4.Listerioza.....	16
1.2.5.Gruźlica.....	16
1.3 Choroby pasożytnicze.....	17
1.3.1.Glistnica.....	17
1.3.2.Owsica.....	18
1.3.3.Lamblioza.....	18
1.3.4.Wszawica.....	18
1.4 Pokąsania.....	18
1.5 Choroby tropikalne.....	18
1.5.1.Choroba Denga.....	18
1.6 Duże ogniska epidemiczne.....	19
1.7 Choroba meningokokowa.....	19
2. Szczepienia ochronne.....	20
3. Ocena stanu sanitarnego placówek lecznictwa zamkniętego.....	22
4. Nadzór nad gabinetami prywatnymi.....	24
5. Nadzór nad zabiegami deratyzacyjnymi.....	24
6. Bioterroryzm.....	25

II. OCENA W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Stan sanitarny obiektów produkcji i obrotu żywnością.....	27
--	----

1.1.	Zakłady produkcji żywności.....	28
1.2.	Obiekty obrotu żywnością.....	29
1.3.	Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym.....	30
1.4.	Zakłady żywienia zbiorowego.....	30
1.5.	Mała gastronomia.....	31
2.	Akcje.....	31
3.	Ocena transportu żywności.....	31
4.	Współpraca z innymi służbami kontroli.....	32
5.	Nadzór nad importem / eksportem.....	32
6.	Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	32
6.1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych krajowych.....	32
6.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych importowanych.....	34
7.	Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością oraz kosmetykami.....	34
8.	Interwencje.....	35
9.	Wnioski końcowe.....	35
III. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO		
1.	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia.....	37
2.	Wody powierzchniowe wykorzystywane do kąpieli i rekreacji.....	39
3.	Baseny.....	39
4.	Ochrona powietrza atmosferycznego.....	39
5.	Obiekty użyteczności publicznej.....	40
6.	Interwencje.....	41
IV. OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA		
1.	Ocena stanu sanitarno - technicznego placówek oświatowo –wychowawczych... ..	43
2.	Ocena mebli szkolnych i przedszkolnych.....	44
3.	Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.....	45
4.	Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi.....	45
5.	Dożywianie dzieci i młodzieży.....	46
6.	Opieka zdrowotna nad uczniami.....	46
7.	Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.....	47
8.	Szkolnictwo wyższe.....	47
9.	Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży.....	48

V. WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH NA TERENIE SOSNOWCA.....	50
1. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy.....	51
2. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy.....	52
3. Małe zakłady i warsztaty usługowe.....	55
4. Działania akcyjne.....	56
5. Choroby zawodowe.....	57
6. Wnioski.....	58
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	61
VII. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA W 2006 ROKU	
1. „Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość ”.....	69
2. „Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie ”.....	69
3. „Pierwotna Profilaktyka Wad Cewy Nerwowej ”.....	70
4. „Trzymaj Formę ”.....	70
5. „Różowa Wstążeczka ”.....	71
6. Działania Antynikotynowe.....	71
7. „Profilaktyka HIV / AIDS ”.....	72

I.
OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
SOSNOWCA

Analizę sytuacji epidemiologicznej miasta Sosnowiec zajmującego obszar 91,26 km² zamieszkały przez ponad 220 tys. mieszkańców przeprowadzono na podstawie zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu .

Nadzór nad zwalczaniem chorób zakaźnych sprawowany był poprzez ustalanie dróg i źródeł przenoszenia drobnoustrojów , ocenę działań przeciwepidemicznych, bieżący nadzór nad działalnością zespołów do spraw zakażeń wewnątrzzakładowych.

Realizacja zadań dotyczących zwalczania chorób zakaźnych i infekcyjnych, którym można zapobiec poprzez czynne uodpornienie polegała na:

- działaniach zmierzających do poprawy wykonawstwa szczepień ochronnych obowiązkowych ;
- nadzorem nad wykonawstwem szczepień ochronnych obowiązkujących i zalecanych w kalendarzu szczepień ;
- nadzorem nad gospodarką preparatami szczepionkowymi (z uwzględnieniem ich przechowywania, przestrzegania terminów ważności, przeprowadzania wewnętrznych kontroli w punktach szczepień oraz prawidłowego obiegu dokumentacji związanej ze preparatami szczepionkowymi) .

W 2007 roku Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu obejmowała nadzorem 288 obiektów z terenu Sosnowca / w tym 5 placówek leczenia zamkniętego / przeprowadzając ogółem ponad 730 kontroli sanitarnych, problemowych, interwencyjnych oraz biologicznych kontroli skuteczności sterylizacji .

1. CHOROBY ZAKAŻNE

W 2007 roku zarejestrowano **2780** zachorowań na choroby zakaźne, pasożytnicze, zatrucia, pokąsania i inne / w 2006 roku zarejestrowano **1665** zachorowań /.

Zachorowania	Liczba przypadków w 2007 r.	Liczba przypadków w 2006r.
ospa wietrzna	1281	513
grypa	453 (w tym 32 dzieci w wieku od 0-14)	365
różyczka	175	102
biegunki u dzieci do lat 2	96	77
szkarlatyna	74	31
gruźlica	68	56
salmonelloza	56	43
róża	45	30
świerzb	36	5

borelioza	35	19
wirusowe zakażenie jelitowe	31 (rotawirusy-20, inne-11)	130
lamblioza	29	0
owsica	28	6
zapalenie opon mózgowych	22 (wirusowe-4, bakteryjne-18)	18
pokąsania osób przez zwierzęta	24	30
grzybica	22	12
posocznica bakteryjna noworodków	21 (w tym 1 przypadek posocznicy meningokokowej)	5
nagminne zapalenie przyusznic	18	31
zapalenie płuc	18	9
glistnica	17	5
posocznice	14	3
wszawica	13	0
mononukleozą zakaźną	9	15
krztusiec	8	7
wirusowe zapalenie wątroby	7 (typ A-1, B-4, C-1, inne-1)	10
inne bakteryjne zakażenia jelitowe	7	4
gronkowcowe zakażenie jelitowe	5	0
nie określone bakteryjne zakażenie jelitowe	4	0
cytomegalia	3	0
zgorzel gazowa	3	0
zapalenie mózgu	2 (wirusowe-1, bakteryjne-1)	2
listerioza	2	0
bezobjawowy stan zakażenia	1	1

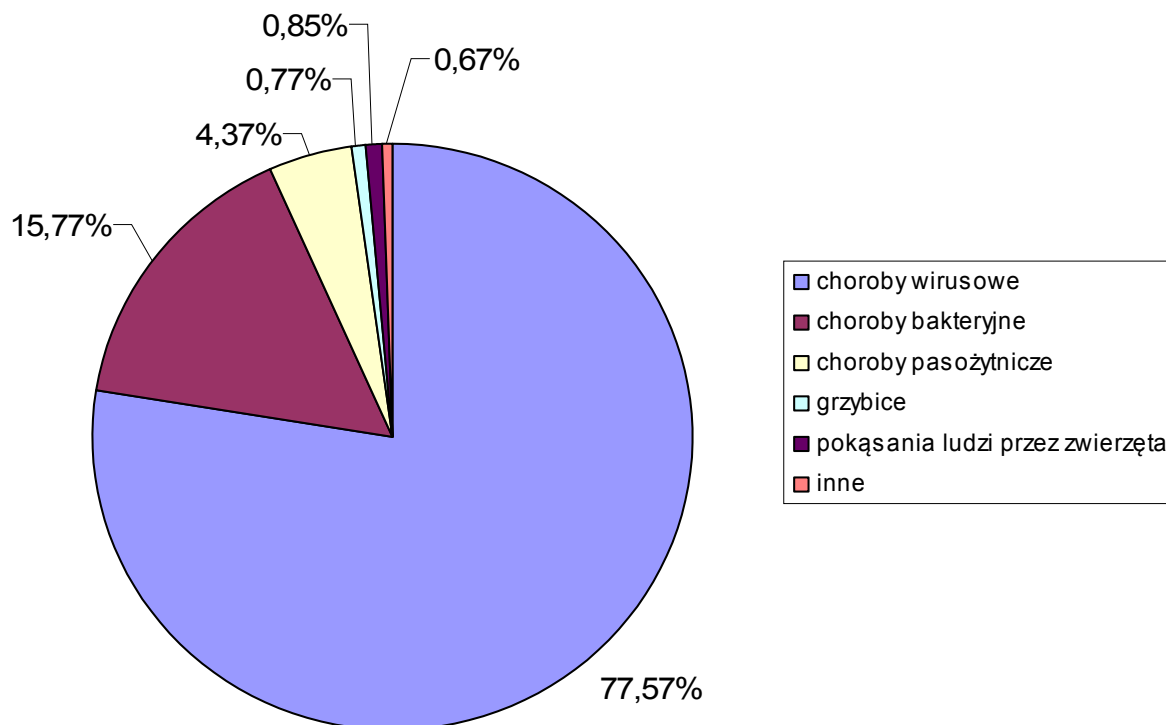
wirusem HIV		
zatrucie substancjami nie stosowanymi w lecznictwie	1	1
tasiemczyca	1	0
Denga	1	0
mikobakteriozy	1	0
toksoplazmoza	0	1
leptospiroza	0	1

Analiza danych epidemiologicznych wskazuje na **znaczny wzrost** zachorowań na choroby zakaźne: **ospa wietrzna, grypa, różyczka, biegunki u dzieci do lat 2, szkarlatyna, gruźlica, salmonelloza, róża.**

W dalszym ciągu większość zachorowań na choroby zakaźne stanowią zachorowania o etiologii wirusowej.

L.p.	Rodzaje zachorowań	Liczba przypadków	%
1	choroby wirusowe	2203	77,57
2	choroby bakteryjne	448	15,77
3	choroby pasożytnicze	124	4,37
4	Grzybice	22	0,77
5	pokąsania ludzi przez zwierzęta	24	0,85
6	Inne	19	0,67

Udział procentowy zachorowań zarejestrowanych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Sosnowcu w 2007 roku

1.1 CHOROBY O ETIOLOGII WIRUSOWEJ

Zarejestrowano **2091** zachorowań na choroby, których przyczyną były wirusy, w tym:

- ospę wietrzną – 1281 zachorowań co stanowiło 61% chorób wieku dziecięcego,
- grypę – 453 zachorowań, co stanowiło 22% infekcji wirusowych,
- różyczkę – 175 zachorowań – co stanowiło 8% chorób wieku dziecięcego,
- świnkę – 18 zachorowań – co stanowiło 1,5 % chorób wieku dziecięcego,

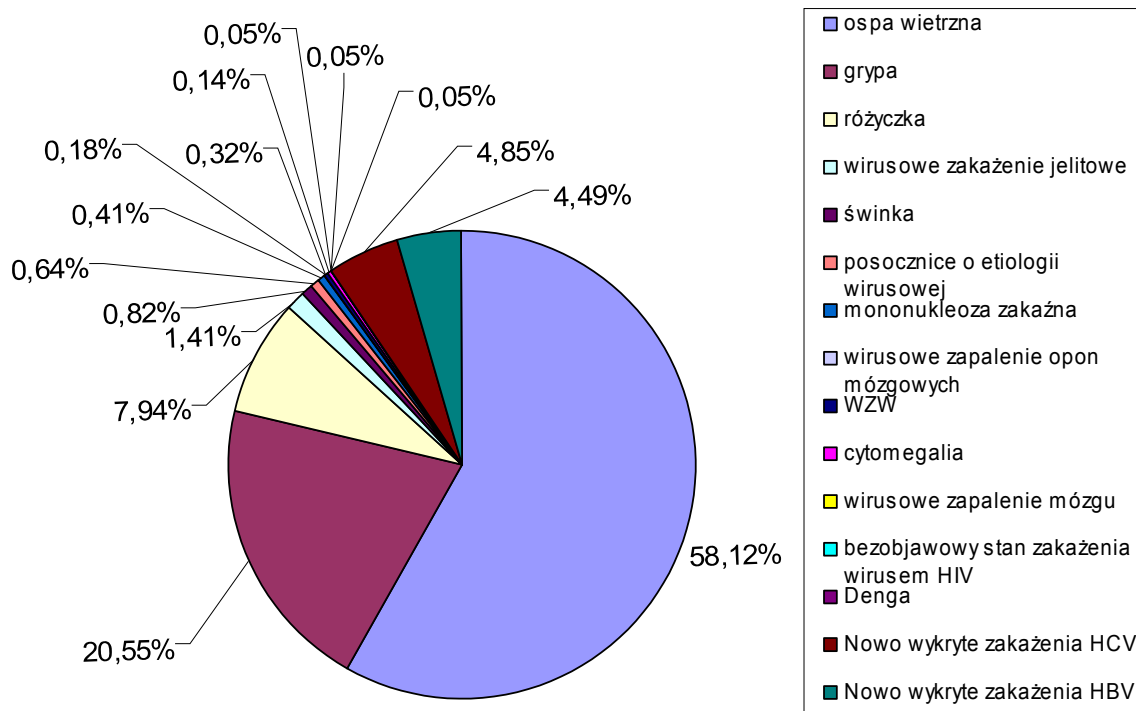
ponadto:

- zatrucia pokarmowe wywołane przez wirusy – 31 zachorowań, co stanowiło 1,5 % infekcji wirusowych,
- WZW – 7 zachorowań, co stanowiło 0,3 % infekcji wirusowych

L.p.	Choroby o etiologii wirusowej	liczba przypadków	%
------	-------------------------------	-------------------	---

1	ospa wietrzna	1281	57,65
2	Grypa	453	20,39
3	Różyczka	175	7,88
4	wirusowe zakażenie jelitowe	31	1,40
5	Świnka	18	0,81
6	posocznice o etiologii wirusowej	14	0,63
7	mononukleozę zakaźną	9	0,41
8	wirusowe zapalenie opon mózgowych	4	0,18
9	WZW	7	0,32
10	cytomegalia	3	0,14
11	wirusowe zapalenie mózgu	1	0,05
12	bezobjawowy stan zakażenia wirusem HIV	1	0,05
13	Denga	1	0,05
14	Nowo wykryte zakażenia HCV	107	4,82
15	Nowo wykryte zakażenia HBV	9	4,46
	Ogółem	2203	100,00

Udział procentowy chorób o etiologii wirusowej zarejestrowanych na terenie Sosnowca w 2007 roku

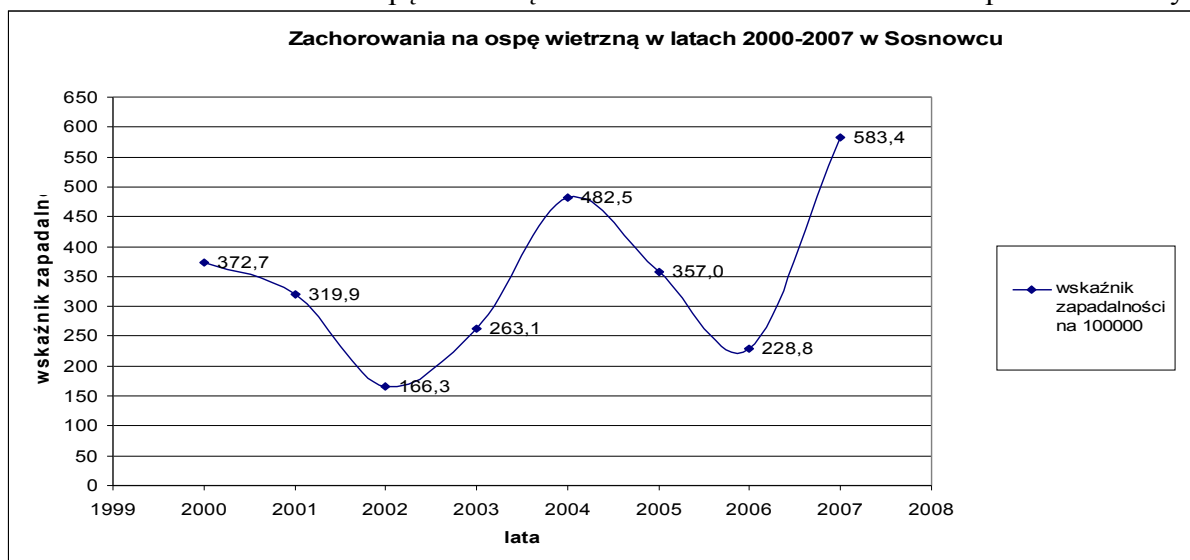

1.1.1 Ospa wietrzna – łatwo rozprzestrzeniająca się wysoce zakaźna choroba wirusowa wieku dziecięcego z charakterystyczną pęcherzykową wysypką wywoływaną przez wirus Varicella -zoster wirus. Źródłem zakażenia jest chory człowiek a okres wylegania trwa 14-21 dni. Po zakażeniu pierwotnym wirus przechodzi w stan utajony, a wiele lat później może ulec reaktywacji wywołując półpasiec.

Ilość zgłoszonych do PPIS w Sosnowcu przypadków ospy wietrznej w stosunku do ubiegłego roku wzrosła ponad 2-krotnie.

Z uwagi na znaczny wzrost zgłoszonych do PPIS w Sosnowcu przypadków ospy wietrznej przeprowadzono „Analizę zachorowań i stanu zaszczepienia na ospę wietrzną w Sosnowcu w latach 2000 – 2007 z uwzględnieniem grup wiekowych, środowiska i pór roku”.

Poziom zachorowalności na ospę wietrzną w latach 2000-2007 w Sosnowcu przedstawia wykres:

Na podstawie powyższej analizy stwierdzono:

- Wysoki poziom zapadalności na ospę wietrzną w 2007 roku w porównaniu z wcześniejszymi latami;
- Cykliczny wzrost liczby zachorowań w odstępach 2 i 3 letnich;
- Występowanie zachorowań głównie w środowisku przedszkolnym i szkołach podstawowych / *wysoka zachorowalność dzieci w wieku od 2 do 6 lat nie uczęszczających do placówek wychowawczych świadczyła o kontakcie dzieci z osobami zakażonymi, głównie z rodzeństwem, rówieśnikami* /;
- Wzrost liczby zachorowań w okresie zimy i wiosny;
- Spadek liczby zachorowań w okresie wakacyjnym, co świadczy o dużej transmisji zachorowań w środowisku przedszkolnym i szkolnym;
- Niską liczbę zachorowań w miesiącu wrześniu, co jest wynikiem długiego okresu wylęgania się choroby od momentu zakażenia do zachorowania;
- Najwięcej zakażeń wystąpiło u dzieci do 13 roku życia, ze szczytem zachorowań między 3 a 6 rokiem życia;
- Niski stan zaszczepienia w naszym mieście.

W celu zmniejszenia liczby zachorowań na ospę wietrzną w Sosnowcu opracowano i podjęto działania profilaktyczno-edukacyjne mające na celu zmniejszenie zapadalności i poprawę wyszczepialności na tę jednostkę chorobową.

W roku 2007 **zaszczepiono przeciwko ospie 44 osoby.**

1.1.2 Grypa – ostra bardzo zakaźna choroba wirusowa szerząca się drogą kropelkową o szczególnym powinowactwie do układu oddechowego. W 2007 roku stwierdzono **wzrost zachorowań** na grypę w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W celu zmniejszenia zachorowań na grypę prowadzono bieżący nadzór nad grypą w systemie Sentinel. W programie uczestniczyło 9 lekarzy z 9 przychodni.

W 2007 roku zaszczepiono przeciwko grypie łącznie - 6086 osób w następujących kategoriach wiekowych:

- 0 - 4 lata - 122 osoby;
- 5 - 14 lat - 432 osoby;
- 15 - 64 lata - 3475 osób;
- powyżej 65 lat - 2057 osób.

1.1.3 Różyczka - ostra wirusowa choroba zakaźna przebiegająca z wysypką, niewielką gorączką i powiększeniem węzłów chłonnych. Atakuje najczęściej starsze dzieci i młodzież, jak również osoby dorosłe. Jest szczególnie niebezpieczna dla kobiet w pierwszych 3 miesiącach ciąży, ponieważ może wywołać poronienie, ciężkie wady wrodzone płodu a nawet jego obumarcie.

W 2007 roku stwierdzono **wzrost** zachorowań na różyczkę w porównaniu z rokiem ubiegłym.

1.1.4 Świnka - ostra, wirusowa choroba zakaźna z bolesnym obrzękiem ślinianek przyusznych, niekiedy podjęzykowych lub podszczękowych. Może być przyczyną groźnych powikłań.

W 2007 roku zarejestrowano **postępujący spadek** zachorowań na w/w chorobę.

1.1.5 Wirusowe zapalenia wątroby – ostra choroba zakaźna, której istotą jest uszkodzenie miąższu przez wirusy.

W zapaleniu wątroby typu A i E wrotami zakażenia jest przewód pokarmowy a zachorowanie występuje najczęściej wśród dzieci i młodzieży.

Do zakażenia dochodzi przez bezpośredni kontakt z wydaliniami chorego lub pośrednio – przez spożycie zakażonych pokarmów.

W WZW B, WZW C, WZW B+D, zakażenie następuje przez naruszenie ciągłości tkanek.

Program zwalczania i zapobiegania WZW typu B realizowany jest poprzez szczepienia obowiązkowe: noworodków; uczniów i studentów szkół medycznych; osób wykonujących zawody medyczne narażonych na zakażenie; osób z otoczenia chorego i nosicieli HBV; osób dializowanych oraz osób zakwalifikowanych do szczepień zalecanych w ramach profilaktyki przedoperacyjnej.

W wyniku realizacji programu zaobserwowano **spadek** zachorowań na HBV.

W 2007 roku zarejestrowano 7 przypadków WZW/ 3 przypadki **mniej** niż w 2006r /.

Ilość odnotowanych zachorowań na WZW utrzymuje się na **stałym poziomie**. Zaobserwowano **wzrost nowo wykrytych nosicieli** wirusa żółtaczki .Ogólna ich liczba wynosi - 205 w tym: WZW typu B – 99, WZW typu C – 106.

Nadzorem epidemiologicznym objęto 202 osoby (do szczepień zakwalifikowano: 129 osób ze styczności z nosicielem HBV; 4 osoby z kontaktu z chorym na WZW typu B; 69 osób – nosicieli wirusa HCV wcześniej nie szczepionych na WZW typu B). Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych objęto nadzorem nowo wykrytych nosicieli HCV, osoby dializowane, osoby przewlekłe chore na choroby wątroby.

W 2007r. prowadzono nadzór nad Poradnią Hepatologiczną Przychodni Specjalistycznej Nr 10 w Sosnowcu ul. Hallera 5. W poradni prowadzony jest punkt szczepień, zatrudnionych jest 2 lekarzy specjalistów. Czas oczekiwania pacjenta na wizytę jeszcze bardziej uległ wydłużeniu do około 5 miesięcy.

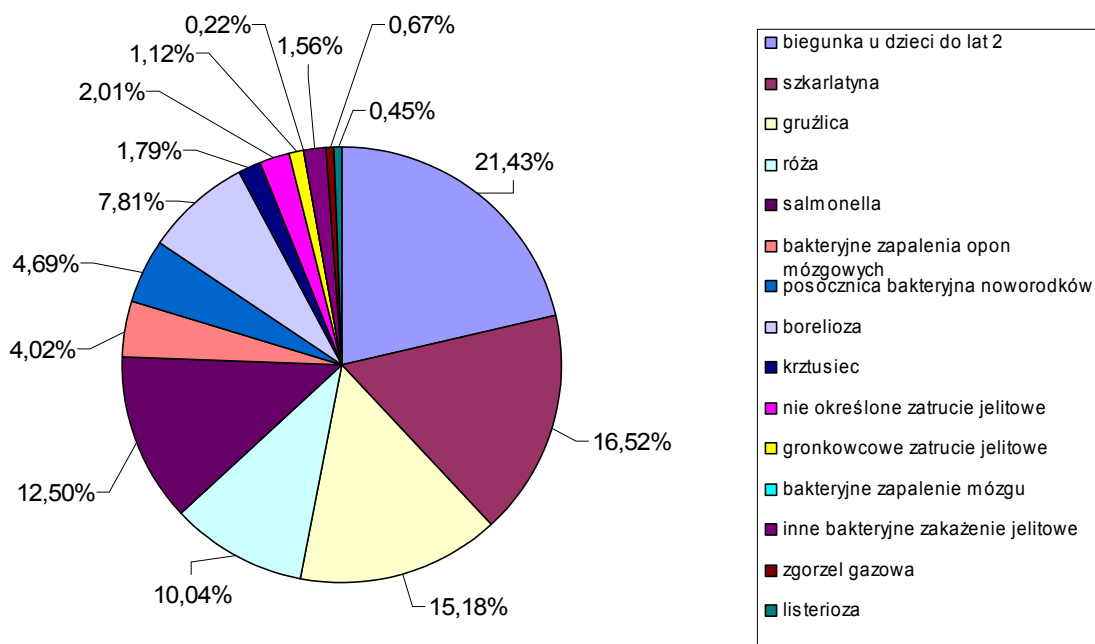
W 2007 roku w/w Poradnia przyjęła ogółem 2498 pacjentów, w tym:

- 316 nowo przyjętych,
- 30 nosicieli HBV,
- 15 nosicieli HCV,
- 3 kobiety ciężarne.

1.1.6. Inne infekcje wirusowe – w 2007 roku zarejestrowano 31 zachorowań w tym rotawirusów (20), innych (11) co świadczy o **znacznym spadku zachorowań wirusowych** zakażeń jelitowych.

1.2. CHOROBY O ETIOLOGII BAKTERYJNEJ

Udział procentowy zachorowań o etiologii bakteryjnej zarejestrowanych na terenie Sosnowca w 2007 roku

L.p.	Rodzaje zachorowań	Liczba przypadków	%
1	biegunka u dzieci do lat 2	96	21,43
2	szkarlatyna	74	16,52
3	gruźlica	68	15,18
4	róża	45	10,04
5	salmonella	56	12,50
6	bakteryjne zapalenia opon mózgowych	18	4,02
7	posocznica bakteryjna noworodków	21	4,69
8	borelioza	35	7,81
9	krztusiec	8	1,79
10	nie określone zatrucie jelitowe	9	2,01
11	gronkowcowe zatrucie jelitowe	5	1,12
12	bakteryjne zapalenie mózgu	1	0,22
13	inne bakteryjne zakażenie jelitowe	7	1,56
14	zgorzel gazowa	3	0,67
15	listerioza	2	0,45
	ogółem	448	100,00

1.2.1. Borelioza (choroba z Lyme, krętkowica kleszczowa) – wieloukładowa odzwierzęca choroba zakaźna wywołana przez bakterie należące do krętków, przenoszone na człowieka przez kleszcze.

W 2007 roku zarejestrowano **2-krotny wzrost zachorowań** na boreliozę w stosunku do 2006 roku.

1.2.2. Szkarlatyna (płonica) – ostra wysypkowa choroba zakaźna wywoływana przez paciorkowce grupy A, atakująca dzieci, jak również osoby dorosłe.

Drogi szerzenia: bezpośrednio – drogą powietrzno-kropelkową poprzez kontakt z osobą wydającą zarazki podczas kichania czy kaszlu lub pośrednio - przez przedmioty i drogę powietrzno – pyłową, żywność głównie mleko i jego przetwory, jaja i wodę.

W 2007 roku zanotowano **ponad 2,5-krotny wzrost** zachorowań na szkarlatynę w porównaniu z 2006 rokiem .

1.2.3 Krztusiec (koklusz) - ostra zakaźna choroba dróg oddechowych głównie wieku dziecięcego, wywołana przez pałeczkę *Bordetella pertussis*, rozprzestrzeniająca się drogą kropelkową, objawiająca się suchym, napadowym, szczekającym kaszlem z wydzielaniem lepkiej płwociny.

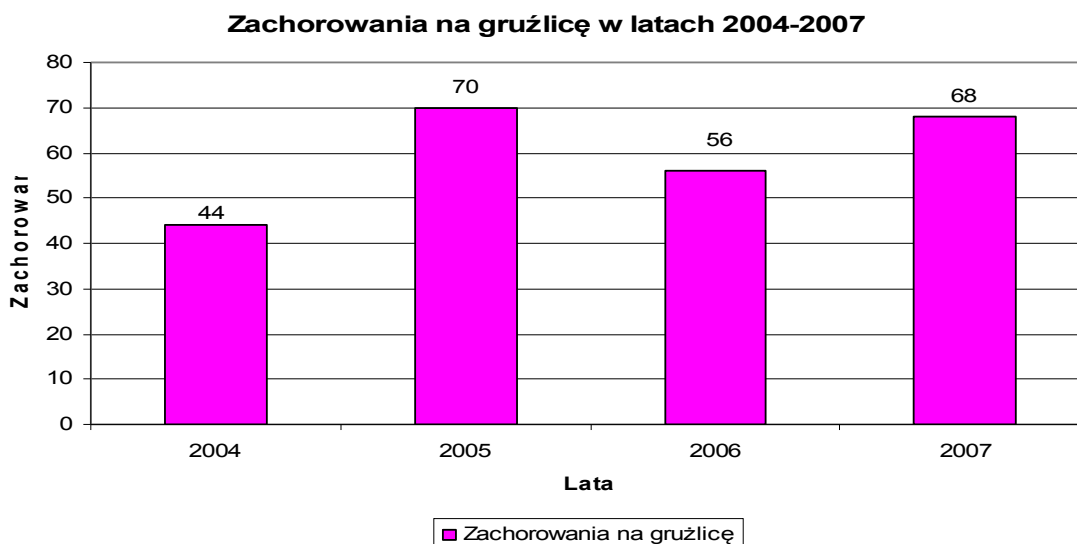
Zachorowania w 2007 roku utrzymywały się na **poziomie porównywalnym** do lat ubiegłych.

1.2.4. Listerioza – choroba wywoływana przez Gram (+) pałeczki *Listeria monocytogenes* będące pasożytami wewnątrzkomórkowymi. Szerzy się bezpośrednio przez kontakt z zakażonymi wydalninami lub wydzielinami zwierzęcia chorego lub bezobjawowego nosiciela oraz pośrednio przez kontakt z zanieczyszczoną żywnością. Wrotami zakażenia jest przewód pokarmowy, uszkodzona skóra, błony śluzowe (zwłaszcza śluzówka), łożysko.

W 2007 roku stwierdzono **2 przypadki** zachorowań na listeriozę.

1.2.5. Gruźlica – zakaźna choroba wywołana przez prątki gruźlicy, do której dochodzi poprzez zakażenie drogą oddechową, rzadziej pokarmową i przez skórę. Źródłem zakażenia bywa głównie chory prątkujący nie leczony człowiek lub chore na gruźlicę bydło. Na przestrzeni lat 2004 – 2007 zarejestrowano:

- 2004 rok – 44 zachorowania,
- 2005 rok – 70 zachorowań,
- 2006 rok – 56 zachorowań,
- 2007 rok – 68 przypadków - co świadczy o **stałym rosnącym poziomie**.

Działania przeciwgruźlicze polegały na:

- przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych w środowisku chorego;
- kierowaniu osób ze styczności z chorymi na gruźlicę do Poradni Chorób Płuc na badania

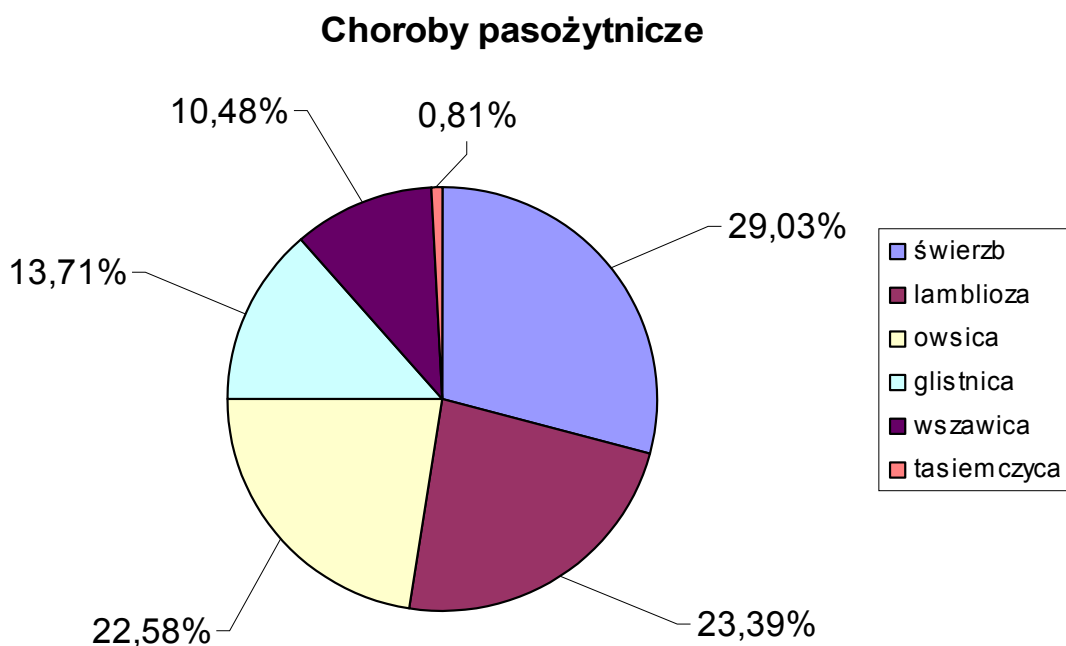
przeeglądowe.

Współpracowano również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu przekazywania informacji o warunkach socjalno - bytowych chorych.

Istotnym faktem dla monitorowania zachorowań na tę jednostkę chorobową jest zmiana w kalendarzu szczepień ochronnych obowiązującym w 2007 roku.

1.3. CHOROBY PASOŻYTNICZE

L.p.	Rodzaje zachorowań	Liczba przypadków	%
1	świerzb	36	29,03
2	lamblioza	29	23,39
3	owsica	28	22,58
4	glistnica	17	13,71
5	wszawica	13	10,48
6	tasiemczyca	1	0,81
	ogółem	124	100,00

1.3.1 Glistnica

W 2007 roku zgłoszono 17 przypadków zachorowań na glistnicę, co stanowi ponad **3-krotny wzrost** w porównaniu z 2006 rokiem.

Ustalono, że niska zgłaszalność zachorowań na glistnicę na terenie Sosnowca w porównaniu z wysoką zgłaszalnością w/w zachorowań u pacjentów woj. śląskiego wynika z niewystarczającego sposobu diagnozowania glistnicy w niektórych placówkach. W celu poprawy zalecono konieczność weryfikowania badań mikroskopowych kału inną metodą laboratoryjną.

1.3.2 Owsica

Zarejestrowano w 2007 roku 28 przypadków / głównie wśród dzieci i młodzieży / - co stanowi **4-krotny wzrost** zachorowań w porównaniu z 2006 rokiem.

1.3.3. Lamblioza

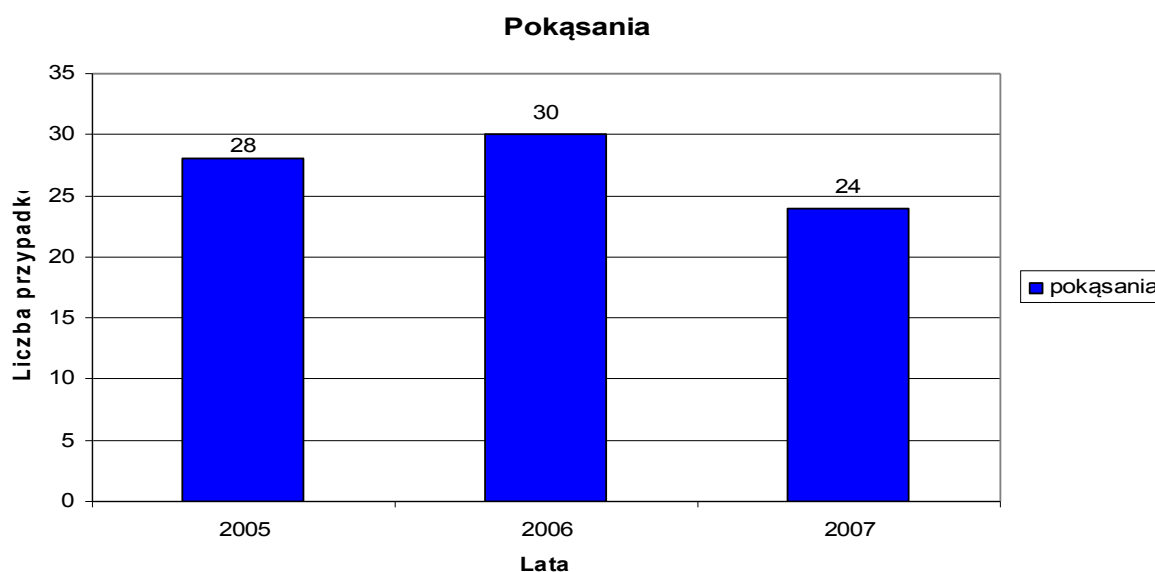
Znacząco wzrosły zachorowania na lambliozę w 2007 roku – ogółem odnotowano 29 zgłoszeń / głównie u osób dorosłych /.

1.3.4. Wszawica

W 2007 roku zaobserwowano **niepokojący wzrost** w/w choroby pasożytniczej - 13 przypadków.

1.4. POKĄSANIA

Analiza porównawcza dotycząca przypadków pokąsań osób przez zwierzęta wskazuje na **zmniejszenie** liczby zarejestrowanych. W 2007r. - zarejestrowano 24 przypadki; w 2006r. - 30 przypadków; w 2005r. – 28 przypadków .

1.5. CHOROBY TROPIKALNE

Wzrastający ruch turystyczny do rejonów endemicznych, słaba znajomość zagrożeń zdrowotnych występujących w kraju docelowym skutkuje przenoszeniem chorób tropikalnych do Polski.

W ubiegłym roku odnotowano **1 przypadek** choroby Denga przeniesionej z Tunezji.

1.5.1. Choroba Denga - ostra wirusowa choroba zakaźna wywołana zakażeniem wirusem Denga z rodzaju *Flaviviridae* przenoszonych przez komary. Źródłem zakażenia jest chory człowiek lub zwierzę. Występuje endemicznie w krajach tropikalnych. Objawy: nagła gorączka, silne bóle głowy, stawów i mięśni, spadek liczby białych krwinek, wysypka, ból gałek ocznych.

1.6. DUŻE OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2007 roku prowadzono nadzór i dochodzenia epidemiologiczne w związku z wystąpieniem 4 ognisk zatruć / zakażeń pokarmowych w :

- **2 placówkach leczenia zamkniętego:**

- w Oddziale Psychiatrycznym Centrum Pediatrii zachorowania odnotowano u 4 osób (*nie ustalono czynnika etiologicznego*);
- w Oddziale Kardiologicznym Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 5 / *dotyczy obiektu zlokalizowanego przy ul. 3-Maja 33* / - zachorowania odnotowano u 7 osób (*nie ustalono czynnika etiologicznego, stwierdzono opóźnione zgłoszenie ogniska*);

Podczas dochodzeń epidemiologicznych nadzorowano zespoły i komitety do spraw zakażeń wewnątrzszkolowych szpitali, w przypadkach stwierdzonych uchybień wydawano zalecenia i przygotowywano wystąpienia.

- **2 innych obiektach:**

- w Zespole Opiekuńczo – Wychowawczym Nr 3 Centrum Opiekuńczo – Wychowawczego Pomocy Dziecku i Rodzinie – zachorowania odnotowano u 16 dzieci, nadzorem objęto 136 osób. W wyniku badań stwierdzono *dodatni wynik w kierunku Salmonella u 41 dzieci i 4 pracowników w/w placówki oraz dodatkowo u 2 dzieci wykryto pozytywne wyniki - E. coli 086;*

Zlecono przeprowadzenie badań przeglądowych wszystkich dzieci nowo przyjętych do Domu Małego Dziecka. W wyniku tych działań wykryto 2 nowe przypadki nosicielstwa pałeczek Salmonella.

- w Niepublicznym Liceum Ogólnokształcącym Szkoły Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Hokeja na Lodzie - zachorowania odnotowano u 9 chłopców .W wyniku badań ustalono, że *czynnikiem etiologicznym był Staphylococcus aureus*, który stwierdzono u 5 chłopców.

We wszystkich zatruciach pokarmowych działania epidemiczne prowadzono zgodnie z przyjętymi procedurami mającymi na celu wykrycie źródła zakażenia i ustalenie dróg transmisji.

Analiza zgłoszonych zatruć pokarmowych stwierdza wzrost zatruć pokarmowych o nieustalonej etiologii, które w przyszłości mogą stanowić poważne zagrożenie epidemiczne.

1.7. CHOROBA MENINGOKOKOWA

W 2007 roku zarejestrowano 1 przypadek posocznicy, w którym czynnikiem etiologicznym była *Neisseria meningitidis* typu B.

Prowadzono nadzór nad otoczeniem chorego dziecka (łącznie 7 osób z kontaktu).

W związku z wystąpieniem w roku ubiegłym na terenie województwa śląskiego ognisk zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową w ramach prowadzonej kampanii „STOP MENINGOKOKOM”, wzmocniono działania profilaktyczne, na terenie nadzorowanym przez PPIS

w Sosnowcu poprzez:

- Przekazanie materiałów edukacyjnych do placówek służby zdrowia na temat przebiegu infekcji meningokokowej, działań przeciwepidemicznych i profilaktyki zakażeń;
- Udostępnienie kierownikom zakładów opieki zdrowotnej oraz organom założycielskim szpitali - numerów telefonów alarmowych celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami PIS w razie konieczności powiadomienia o wystąpieniu zakażenia poza godzinami pracy PSSE w Sosnowcu oraz w dni wolne od pracy;
- zaszczepienie zalecaną szczepionką przeciwko *Neisseria meningitidis* , w przedziale wieku 0-19 lat - 600 osób;
- Umieszczenie na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu niezbędnych informacji dotyczących inwazyjnej choroby meningokokowej;
- Nawiązanie współpracy z MOPS oraz Wydziałem Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – w celu objęcia niezbędną profilaktyką osób z otoczenia chorego;
- Przypomnienie o konieczności przesyłania do Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN) materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych / *Apelowanie o zwrócenie uwagi na właściwy i bezpieczny transport próbek materiałów biologicznych do laboratorium referencyjnego* /.
- Przypomnienie lekarzom o obowiązku właściwego zgłaszania podejrzeń i zachorowań na chorobę meningokokową, obejmowaniu opieką lekarską osób z kontaktu z chorym oraz egzekwowaniu realizacji tego obowiązku, co jest szczególnie ważne w przypadku zachorowań mogących występować ogniskowo.

2. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Analizę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w 2007 roku przeprowadzono w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach ze szczepień ochronnych, które przysyłane były przez placówki realizujące programy nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu.

Szczepienia ochronne prowadzone były w **38** punktach szczepień dla dzieci i młodzieży, w **3** oddziałach noworodkowych oraz w **7** punktach profilaktyki zdrowotnej.

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenia wykonywane były w zakładach opieki zdrowotnej, które udzielały świadczeń w zakresie profilaktyki po ekspozycyjnej (t.j. szpitalne izby przyjęć, poradnie chirurgiczne itp.)

Ogółem 37 573 dzieci i młodzieży podlegało nadzorowi PPIS w Sosnowcu w 2007 roku .

W wyniku dokonanych kontroli w 2007 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych.

W 2007 roku powiadamiano o wycofaniu i ponownym dopuszczeniu do obrotu 5 rodzajów szczepionek .

W 2007 roku kontynuowano, wprowadzone w 2006 roku, **programy naprawcze** wykonawstwa szczepień ochronnych oraz przeprowadzono analizę realizacji programów.

Przeprowadzona analiza / na podstawie tabel programów naprawczych przesłanych przez placówki/ pozwala stwierdzić **znaczną poprawę wyszczepialności** populacji dzieci i młodzieży na terenie miasta Sosnowca.

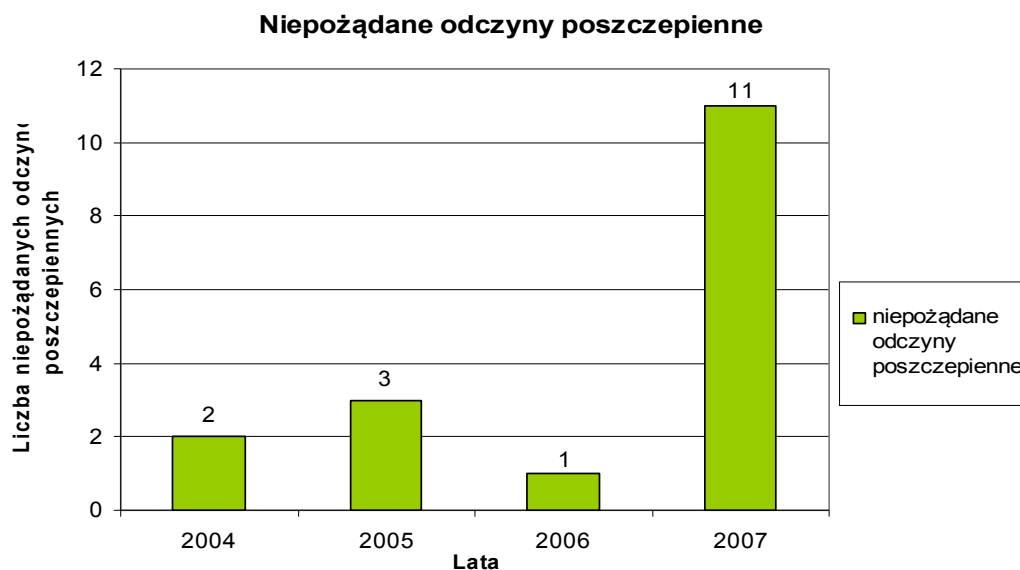
Ponadto w 2007 roku zaobserwowano **znaczący wzrost** zaszczepiania wśród mieszkańców Sosnowca **zalecanymi szczepionkami** – nie objętymi Programem Szczepień Ochronnych obowiązkowych .

Poza wcześniej wymienionymi szczepieniami przeciwko ospie i grypie populacja Sosnowca zaszczepiła się zalecanymi szczepionkami przeciwko :

- **Streptococcus pneumoniae** - w przedziałach wiekowych:
 - 0- 14 lat - 591 osób,
 - 5- 19 lat - 7 osób,
 - 20-64 lat - 9 osób,
 - powyżej 65 lat - 3 osoby;
- **Biegunce rotawirusowej** - 55 osób;
- **Wirusowi brodawczaka ludzkiego** w przedziałach wiekowych:
 - 0-19 lat - 18 osób;
 - powyżej 20 lat - 22 osoby.

W roku sprawozdawczym 2007 przeprowadzono również analizę porównawczą zarejestrowanych **odczynów poszczepiennych**, którą przedstawia poniższa tabela i wykres.

Niepożądane odczyny poszczepienne	
Lata	Liczba
2004	2
2005	3
2006	1
2007	11

W ogólnej ocenie realizacji szczepień w 2007 roku należy stwierdzić, że nastąpiła znaczna poprawa wyszczepialności populacji objętej nadzorem w porównaniu do roku ubiegłego – co w konsekwencji może prowadzić do zamierzonego celu podniesienia odporności zbiorowej społeczeństwa, a w związku z tym korzystną sytuacją epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych.

3. OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH PLACÓWEK LECZNICTWA ZAMKNIĘTEGO

W 2007 roku na terenie Sosnowca funkcjonowało 5 placówek lecznictwa zamkniętego :

- Szpital Miejski Nr 1 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3 ;
- Samodzielny Publiczny Zespół ZOZ „Zagórze” Szpital Nr 3 Sosnowiec ul. Szpitalna 1 ;
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 Sosnowiec Pl. Medyków 1, ul. 3-go Maja 33 ;
- Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II Sosnowiec ul. Zapolskiej 3 ;
- Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego Sosnowiec ul. Kościelna 13 .

- w których w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem :

- 21 kontroli sanitarnych – kompleksowych
- 67 kontroli doraźnych (w tym 2 interwencje)
- 22 kontrole sprawdzające
- 27 kontroli skuteczności sterylizacji.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły w głównej mierze opracowania i wdrożenia procedur profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych w zakresie : opracowania materiału i sprzętu medycznego , prowadzenia prawidłowych procesów dezynfekcji i sterylizacji , postępowania z odpadami , postępowania z czystą i brudną bielizną , obiegu materiału i sprzętu medycznego (transport) szeroko pojętej higieny szpitalnej , zabezpieczenia przed szkodnikami sanitarnymi jako wektorami przenoszenia zakażeń .

W trakcie kontroli sanitarnych oceniano również stan techniczny i warunki sanitarno-organizacyjne poszczególnych jednostek szpitalnych.

W 2007 roku wydano **5 decyzji administracyjnych** na mocy , których najczęściej egzekwowano poprawę stanu technicznego, wymianę lub naprawę zniszczonego sprzętu szpitalnego, zapewnienie środków do realizacji procedur profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych. Za doraźne uchybienia dotyczące braku prawidłowych działań przeciwepidemicznych w obrębie poszczególnych oddziałów szpitalnych nałożono ogółem **15 mandatów** karnych.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły realizację nałożonych obowiązków, a co z tym związane **poprawę stanu sanitarno – porządkowego** .

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan techniczny rzutujący na **stan sanitarno poszczególnych obiektów szpitalnych jest zróżnicowany:**

- **najlepszy stan techniczny pomieszczeń posiada Centrum Pediatrii w pozostałych starszych placówkach stan techniczny ocenia się jako dostateczny ;**
- nastąpiła znaczna poprawa stanu sanitarnego , w zmodernizowanej **Izbie Przyjęć Szpitala Miejskiego Nr 1 / Obecnie Izba Przyjęć w/w Szpitala spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia / ;**
- pod względem profilaktyki zakażeń niekorzystny jest brak możliwości prawidłowej izolacji zakażonych pacjentów w stosunku do których najczęściej stosuje się **jedynie izolację kontaktową** ze względu na brak izolatek z pełnym węzłem sanitarnym .

W 2007 roku zgłoszono **2 interwencje** dotyczące :

- złego poziomu świadczonych usług medycznych przy wykonywaniu, których istnieje możliwość zakażenia pacjentów
- złego stanu sanitarno – porządkowego poszczególnych oddziałów szpitalnych.

W wyniku podjętych działań kontrolnych poprawie uległ stan faktyczny w placówkach szpitalnych, co wpłynęło na podniesienie bezpieczeństwa hospitalizowanych pacjentów .

Na terenie placówek lecznictwa zamkniętego funkcjonowały **3 Centralne Sterylizatornie** z pełną funkcją :

1. Szpital Miejski Nr 1 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3;
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 Sosnowiec Pl. Medyków 1, ul. 3-go Maja 33 ;
3. Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II Sosnowiec ul. Zapolskiej 3 (pracująca zgodnie z systemem jakości).

Samodzielny Publiczny Zespół ZOZ „Zagórze” Szpital Nr 3 Sosnowiec ul. Szpitalna 1 posiada jedynie Punkt Sterylizacji bez możliwości pełnego opracowania sprzętu , a Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego Sosnowiec ul. Kościelna 13 posiada umowę zewnętrzną na sterylizację ze Szpitalem Miejskim Nr 1 .

Ogółem w placówkach lecznictwa zamkniętego funkcjonowało :

- 17 autoklawów
- 2 urządzenia na suche gorące powietrze
- 2 urządzenia na tlenek etylenu

W związku ze zmianami organizacyjnymi w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 w miesiącu październiku 2007 roku zaprzestano sterylizacji w obiekcie przy ul. 3-go Maja 33 przekazując sprzęt do sterylizacji do placówki usytuowanej na Pl. Medyków 1 .

Na 5 funkcjonujących szpitali jedynie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 posiada **stację łóżek** – pozwalającą na prawidłowe opracowanie sprzętu . W pozostałych szpitalach mycie i dezynfekcja łóżek odbywała się w obrębie pododdziałów na salach chorych .

Nadal prowadzono nadzór merytoryczny nad działalnością komitetów i zespołów ds. zakażeń wewnątrzzakładowych oraz kontynuowano współpracę z w/w komitetami.

W przypadkach zgłoszenia podejrzenia zakażenia u pacjentów hospitalizowanych -w ramach kontroli dokonywano bieżącej oceny podejmowanych przez zespoły działań przeciwepidemicznych . W przypadku stwierdzenia niedostatecznych działań ze strony zespołów wydawano zalecenia , które najczęściej dotyczyły opracowania nowych lub uszczegółowienia , już istniejących procedur, profilaktyki prewencji zakażeń wewnątrzzakładowych .

W większości przypadków stwierdzono prawidłowo podejmowane działania w tym zakresie .

4. NADZÓR NAD GABINETAMI PRYWATNYMI

Nadzorem objętych było 119 gabinetów lekarskich zabiegowych i 32 gabinety o specjalnościach niezabiegowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem 10 decyzji / w tym 1 decyzję w gabinecie o profilu niezabiegowym / nakazujących likwidację nieprawidłowości dotyczących w głównej mierze :

- braku opracowanych procedur wewnątrzzakładowych chroniących przed zakażeniem;
- braku wewnętrznych kontroli wewnątrzzakładowej skuteczności sterylizacji;
- złego stanu technicznego urządzeń;
- braku dezynfekcji.

Za zły stan sanitarno-porządkowy oraz przeterminowane sterylne pakiety nałożono **8** mandatów karnych .

5. NADZÓR NAD ZABIEGAMI DERATYZACYJNYMI

W 2007 roku na terenie miasta przeprowadzono dwie akcje deratyzacyjne - w okresie wiosennym i jesiennym. W wyniku przeprowadzonych kontroli w placówkach lecznictwa zamkniętego i otwartego **w 3 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości polegające na :

- nieprawidłowych obwieszzeniach,
- nieprawidłowym przygotowaniu pomieszczeń do akcji,
- nieprzystąpieniu do wiosennej akcji deratyzacyjnej.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 1 mandat karny i wydano doraźne zalecenia mające na celu eliminację stwierdzonych uchybień .

W czasie kontroli szczególnie zwracano uwagę na zapewnienie szczuroszczelności pomieszczeń, usuwanie źródeł pożywienia, właściwe składowanie odpadów (przetrzymywanie ich w zamkniętych pojemnikach , szybkie i regularne usuwanie) .

Ponadto w ciągu roku wpłynęło ogółem 12 interwencji od mieszkańców, dotyczących obecności gryzoni. Kontrole potwierdziły słuszność zgłoszonych interwencji w 11 przypadkach z czego w 9 przypadkach za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandaty, wydano zalecenia oraz decyzje, zobowiązujące administratorów / zarządców do zapewnienia :

- szczuroszczelności,
- zabezpieczenia przed przedostawaniem się gryzoni do mieszkań,
- zlikwidowania obecności gryzoni na terenie posesji.

Kontrole sprawdzających potwierdziły wykonanie zaleceń/ obowiązków.

6. BIOTERRORYZM

W marcu 2007 roku opracowano Instrukcję Postępowania na wypadek wystąpienia epidemii lub pandemii grypy oraz ognisk ptasiej grypy, która stanowi część składową Powiatowej Procedury Przeciwepidemicznej.

Zgodnie z planami reagowania w sytuacjach kryzysowych, przewiduje się, że przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu biorą udział w interwencjach zgłaszanych z terenu Sosnowca wspólnie z funkcjonariuszami Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej.

II.
OCENA W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA
I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. STAN SANITARNY OBIEKTÓW PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W 2007 roku sprawowano bieżący nadzór sanitarny nad:

- obiektami, w których produkowana jest żywność,
- środkami spożywczymi i przedmiotami użytku, które znajdują się w sprzedaży hurtowej i detalicznej,
- zakładami żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego,
- zakładami małej gastronomii,
- środkami transportu do przewozu żywności.

W nadzorowanych obiektach stan sanitarny ulega ciągłej poprawie, powoduje to duża konkurencja na rynku, wzrost świadomości właścicieli obiektów oraz konieczność spełnienia wzrastających wymagań konsumentów.

Ogółem w 2007 roku przeprowadzono **1675 kontroli sanitarnych** / w tym 11 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu przedmiotami użytku / **w 1119 obiektach** / w tym 2 miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością , 1 zakładzie produkującym kosmetyki i 3 obiektach obrotu kosmetykami /.

W żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono rażących zaniedbań zarówno w części technicznej jak też higienicznej .

Ogółem wydano 398 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzanych uchybień / nie wydano żadnej decyzji dotyczących unieruchomienia lub przerwania działalności /.

Winnych zaniedbań ukarano 134 mandatami na łączną kwotę 16800 PLN.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego **pobrano łącznie 719 próbek** do badań laboratoryjnych w tym:

- **646 próbek żywności,**
- **20 próbek przedmiotów użytku,**
- **6 próbek kosmetyków**
- **47 próbek sanitarnych**
- **41 próbek w ramach monitoringu.**

W 2007 roku nie pobierano prób posiłków i nie przeprowadzano teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Tabela nr 1

Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2006 i 2007.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian (+/-)
	2006 rok	2007 rok	
Obiekty ogółem	1789	1675	-
Zakłady produkcji żywności	64	59	-
Obiekty obrotu żywnością	984	921	-
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	98	128	+
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	147	148	+
Zakłady "małej gastronomii"	251	242	-
Środki transportu żywności	239	166	-
Wytwórnice przedmiotów użytku	2	2	0
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	4	9	+

1.1. ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

Z 59 zakładów nadzorowanych w tej grupie obiektów, skontrolowano 56. Żaden skontrolowany obiekt nie oceniono negatywnie pod względem złego stanu technicznego czy złego stanu utrzymania czystości i porządku.

Tabela nr 2

Stan sanitarny zakładów produkujących żywność w roku 2006 i 2007.

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2006r.			Liczba obiektów skontrolowanych w 2007 r.		
		ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Wytwórnice lodów	1	0	0	1	0	0
2.	Piekarnie	19	0	0	23	0	0
3.	Automaty do lodów	4			4	0	0
4.	Ciastkarnie	23	0	0	20	0	0
5.	Wytwórnice makaronów	0	0	0	1	0	0
6.	Wytwórnice suplementów diety	1	0	0	2	0	0
7.	Inne wytwórnice żywności	7	0	0	5	0	0

W zakładach produkujących żywność **pobrano 18 próbek żywności do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych** / Nie zdyskwalifikowano żadnej próbki /.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- częściowo zniszczony sprzęt produkcyjny,
- nieprawidłowe warunki przechowywania odzieży ochronnej.

1.2. OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Z 921 prowadzących działalność handlową w 2007 roku **skontrolowano 480 obiektów**. Żadnego z kontrolowanych obiektów nie oceniono negatywnie z uwagi na zły stan sanitarny, techniczny czy higieniczny, oraz niedostateczne warunki techniczne czy też nie zachowanie bieżącej higieny.

Tabela nr 3

Stan sanitarny obiektów obrotu żywnością w roku 2006 i 2007.

Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2006 roku			Liczba obiektów skontrolowanych w 2007 roku		
	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
Sklepy Spożywcze	299	0	0	366	0	0
Kioski Spożywcze	36	0	0	58	0	0
Magazyny Hurtowe	38	0	0	46	0	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	10	0	0	6	0	0
Środki transportu	239	0	0	166	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością	12	0	0	4	0	0
Obiekty ogółem	634	0	0	646	0	0

W zakresie stanu technicznego do najczęściej występujących uchybień należą:

- brudne ściany i sufity oraz uszkodzone posadzki,
- brak prawidłowych stanowisk mycia sprzętu roboczego i wyposażenia.

Stwierdzane nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowań

personelu) to głównie:

- brak segregacji artykułów spożywczych;
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych.

W obiektach obrotu pobrano do badań **591 próbek żywności**, z czego zakwestionowaniu uległa 1 co stanowiło 0,17% ogółu / wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to nie zdyskwalifikowano żadnej próbki /.

1.3 OBRÓT ŻYWNOSCI W SYSTEMIE TARGOWISKOWYM, OBNOŚNYM I OBWOŻNYM

Handel obwoźny i obnośny w przeważającej mierze odbywa się na terenie targowisk i w trakcie trwania imprez masowych. Na 9 targowiskach w Sosnowcu handel zorganizowany jest w zamkniętych kioskach i straganach usytuowanych przed tymi kioskami. Handlu w systemie obnośnym i obwoźnym w trakcie kontroli targowisk nie stwierdzono.

1.4. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

Z 518 nadzorowanych zakładów żywienia zbiorowego **skontrolowano 411** / żadnego nie oceniając negatywnie /.

Tabela nr 4

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego w latach 2006 - 2007.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów nadzorowanych w 2006 roku			Liczba obiektów nadzorowanych w 2007 roku		
		ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Zakłady żywienia zbiorowego-typ otwarty	98	0	0	128	0	0
2.	Zakłady małej gastronomii	251	0	0	242	0	0
3.	Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	147	0	0	148	0	0

Najczęstsze uchybienia w tej grupie obiektów to:

- nieprzestrzeganie zasad higieny przy produkcji;
- brak prawidłowej segregacji w urządzeniach chłodniczych.

W ramach nadzoru **pobrano** do badań laboratoryjnych **63 próbki środków spożywczych**, z których zdyskwalifikowano 10 (co stanowiło 15.9% ogółu).

Dodatkowo z tej grupy obiektów **pobrano 47 próbek sanitarnych**, z których **3 zakwestionowano** (co stanowiło 6,4%).

1.5. MAŁA GASTRONOMIA

Do **242 nadzorowanych zakładów** małej gastronomii należy :

- **25** smażalni,
- **18** zakładów typu fast food
- **196** pijalni piwa
- **3** inne.

Główne problemy stwierdzane w tej grupie obiektów to:

- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń,
- nieprawidłowy sposób przechowywania opakowań do kontaktu z żywnością,
- nieprawidłowy sposób przechowywania odzieży ochronnej,
- brak skutecznej kontroli wewnętrznej.

2. AKCJE

W czerwcu 2007 roku po raz kolejny przeprowadzono akcję z udziałem Policji obejmującą kontrolę 7 środków transportu. Za stwierdzone nieprawidłowości w 4 przypadkach nałożono mandaty na kwotę 350zł.

3. OCENA TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W 2007 roku skontrolowano 166 środków transportu żywności, w tym 4 nie odpowiadały wymaganiom sanitarno–higienicznym (co stanowi 2,4 % ogółu).

W większości kontrole odbywały się na wniosek strony, w związku z ubieganiem się o wydanie opinii dopuszczającej środek transportu do przewozu artykułów spożywczych.

4. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI KONTROLI

Wspólnie ze Strażą Miejską przeprowadzono kontrole wszystkich punktów podczas przygotowania do imprezy Dni Sosnowca, oraz 5 kontroli w punktach sprzedaży żywności w czasie imprezy Dni Sosnowca.

Dodatkowo przeprowadzono we współpracy ze Strażą Miejską kontrolę w związku ze zgłoszoną interwencją w Rodzinnym Ogrodzie Działkowym „Zagórze” ul. Paderewskiego 2.

Przy udziale przedstawicieli Sekcji do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu kontrolowano targowiska i place targowe w związku z poszukiwaniem sfalszowanej pasty do zębów Sensodyne i Colgate oraz kapsułek Super Slim.

5. NADZÓR NAD IMPORTEM / EKSPORTEM

W 2007 roku nie sprawowano nadzoru nad importem środków spożywczych.

Nadzorem objęto natomiast **820 partii odżywek dla dzieci** produkowanych przez firmę Nutricia Polska Sp. z o.o. przeznaczonych **na eksport** o łącznej **masie 1004711.543 kg**, na które **wydano 391 świadectw jakości**.

Prowadząc nadzór nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono 3 kontrole 38 partii środków spożywczych.

6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

6.1. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH KRAJOWYCH

Ogółem przebadano laboratoryjnie 608 próbek krajowych środków spożywczych w tym:

- 339 pod względem mikrobiologicznym,
- 150 pod względem chemicznym,
- 73 pod względem organoleptycznym,
- 394 pod względem oznakowania,
- 13 pod względem obecności zanieczyszczeń.

Zdyskwalifikowano 14 próbek w tym 13 próbek pod względem mikrobiologicznym (tj. 4.21% badanych mikrobiologicznie) i 1 próbkę pod względem chemicznym (tj. 0.56% badanych chemicznie).

Przyczyną kwestionowania środka spożywczego pod względem chemicznym była przekroczona zawartość substancji dodatkowych w ogórkach kiszonych.

Tabela nr 5

Ocena jakości zdrowotnej krajowych środków spożywczych

Lp.	Rodzaj artykułu spożywczego	% próbek kwestionowanych	
		Rok 2006	Rok 2007
1	Ciastka z kremem	0	0
2	Napoje alkoholowe		0
3	Mrożonki z wyjątkiem owoców i warzyw		-
4	Tłuszcze zwierzęce		-
5	Wyroby garmażeryjne	0	0
6	Przetwory zbożowo-mączne		0
7	Ryby i przetwory rybne		0
8	Pieczywo w tym cukiernicze suche		0
9	Mięso i przetwory mięsne		0
10	Owoce, warzywa, grzyby i przetwory	0	0.56
11	Masło		0
12	Napoje bezalkoholowe		0
13	Mieszaniny tłuszczów zwierzęcych i roślinnych		0
14	Mleko spożywcze (płynne)		0
15	Przetwory mleczne	0	0
16	Cukier i wyroby cukiernicze	0	0
17	Koncentraty		0
18	Lody	0	-
19	Konserwy owocowe, warzywne, warzywno-mięsne		0
20	Mieszanki dla niemowląt		0
21	Używki		0
22	Konserwy mięsne		-
23	Mleko w proszku		-
24	Środki dietetyczne	0	0
25	Konserwy rybne		-
26	Tłuszcze roślinne		0
27	Odżywki suche		-
28	Inne artykuły spożywcze	0	0

W związku z zatruciami pokarmowymi do badań laboratoryjnych pobrano **110 próbek**, które przebadano pod względem mikrobiologicznym. Zakwestionowano **13 próbek** (co stanowi 11.8% badanych) .

Przyczyny kwestionowania prób:

- stwierdzono gronkowce w 10 próbkach żywnościowych (produkty mleczne, naleśniki, wędliny, zupa, jajecznica, gulasz wołowy) oraz 3 wymazach (z rąk i sprzętu produkcyjnego).

6.2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH IMPORTOWANYCH

Przebadano **111 próbek żywności z importu**, w tym:

- **33** pod względem **parametrów chemicznych**
- **40** pod względem **parametrów mikrobiologicznych**
- **16** organoleptycznie
- **7** na obecność zanieczyszczeń
- **96** pod względem **zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami**.

Spośród wszystkich pobranych próbek żadnej nie zdyskwalifikowano.

Tabela nr 6

Jakość zdrowotna importowanych środków spożywczych w latach 2006 - 2007.

Zakres badania / kwestionowania próbek	Liczba wykonanych badań pobranych próbek		Liczba kwestionowanych badań pobranych próbek	
	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2006	Rok 2007
cechy mikrobiologiczne	75	40	0	0
cechy chemiczne	83	33	0	0
cechy organoleptyczne	22	16	0	0
oznakowanie	140	96	0	0
zanieczyszczenia	5	7	0	0
Ogółem	325	192	0	0

7. NADZÓR NAD WYROBAMI MAJĄCYMI KONTAKT Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKAMI

Tabela nr 7

Wytwórnice i miejsca obrotu przedmiotami użytku w latach 2006- 2007.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian (przybyło/ubyło)
	Rok 2006	Rok 2007	
Wytwórnice kosmetyków	2	2	0
Miejsca obrotu	4	7	+

W 2007 roku w w/w obiektach przeprowadzono 9 kontroli. Pobrano i przebadano 26 próbek, w tym: 23 krajowe i 3 pochodzące z importu / wszystkie były niekwestionowane /.

8. INTERWENCJE

W roku 2007 zgłoszono 67 interwencji, z czego:

- 64 interwencji rozpatrzono, z których: 30 uznano za uzasadnione a 34 za nieuzasadnione
- 3 interwencje przekazano do załatwienia zgodnie z kompetencjami do PPIS w Katowicach, Rybniku i Łukowie.

Głównymi przyczynami zgłaszanych interwencji była sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz zły stan sanitarno – porządkowy obiektów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w związku ze zgłoszonymi interwencjami nałożono 20 mandatów i w 1 przypadku pobrano próby żywności do badań laboratoryjnych / wyniki badań były pozytywne - nie potwierdziły stawianych zarzutów / .

9. WNIOSKI KOŃCOWE

Warunki sanitarne obiektów żywności żywienia i przedmiotów użytku ulegają ciągłej poprawie na wskutek stosowania wdrożonych zasad GHP, GMP oraz rozpoczętego wdrażania systemu HACCP. Małym i średnim przedsiębiorcom trudno jest sprostać wymogom unijnym, gdyż ze względu na problemy finansowe nie są w stanie poprawiać stanu technicznego zakładów.

Należy uznać, że zachowane jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności oferowanej w sprzedaży o czym świadczy fakt, iż z 605 próbek pobranych do badań tylko 1 miała wynik niezgodny z normami, co stanowiło jedynie niespełna 0.2% badanych próbek.

III.
OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ
I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

Sprawując bieżący nadzór sanitarny kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w odniesieniu do:

- urządzeń do zaopatrywania w wodę i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia oraz do kąpieli i rekreacji,
- obiektów i urządzeń użyteczności publicznej takich jak:
 - zakłady opieki zdrowotnej,
 - zakłady fryzjerskie i kosmetyczne,
 - hotele,
 - obiekty sportowe i inne.

1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi określa ustawa z 07 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (DZ.U nr. 72 poz. 747).

Ujęcia wód powierzchniowych i ujęcie wód podziemnych są wykorzystywane do zaopatrywania mieszkańców miasta w wodę przeznaczoną do spożycia.

Woda ujmowana powierzchniowo dostarczana jest przez:

- Zakład Produkcji Wody w Sosnowcu - Maczkach,
- Magistralę Go - Cza (Stacja Uzdatniania Wody - Dzieńkowice).

Woda pochodząca z ujęcia podziemnego dostarczana jest przez:

- Ujęcie Wody Głębinowej Łazy Błędowskie (Oddział Produkcji Łazy Błędowskie).

Właścicielem sieci wodociągowej jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach ul. Wojewódzka 19.

- ♦ Stacja Uzdatniania Wody w **Maczkach** zaopatruje w wodę ~ **124,88 tys. mieszkańców**;
- ♦ Stacja Uzdatniania Wody w **Dzieńkowicach** zaopatruje w wodę ~ **93,64 tys. mieszkańców**;
- ♦ **Łazy Błędowskie** zaopatrują w wodę ~ **4,48 tys. mieszkańców**.

Woda jest mieszana w sieci wodociągowej jak również podawana w różnych kierunkach.

Stacja Uzdatniania Wody w Maczkach jest urządzeniem wodociagowym nowoczesnym stale modernizowanym **opartym na ujęciach wód powierzchniowych** :

- **Ryszka** - ujęcie rzeki Szkoła w Ryszce /od 2004 roku nie jest eksploatowane /,
- **Kanał Centralny Piaskownia** .

Laboratorium Stacji Uzdatniania Wody Maczki na bieżąco kontroluje jakość wody wtłaczanej do sieci :

- w zakresie oznaczeń fizykochemicznych / minimum 3 razy na dobę /,
- w zakresie oznaczeń bakteriologicznych / 1raz na dobę /,
- w zakresie oznaczeń chloru / pomiar ciągły - telemetrycznie /.

Dobowa produkcja wody liczona jako średnia z ostatniego roku kalendarzowego wynosi ok. 25 tys m³ /dobę.

Ogólny stan sanitarno- porządkowy Stacji uzdatniania Wody Maczki nie budził zastrzeżeń.

W 2007 roku **pobrano 320 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** wykonując:

- 202 analizy wskaźników bakteriologicznych,
- 310 analiz wskaźników fizykochemicznych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r (Dz. U. Nr 61 poz.417) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi **kwestionowano 22% próbek wody pod względem fizykochemicznym** (najczęstsze przekroczenia dotyczyły mętności i żelaza), **oraz 9% próbek pod względem bakteriologicznym**, przy czym powtórne badania wskaźników bakteriologicznych potwierdziły się w 0,3%.

Pozostałe próbki wody w zakresie badań powyższych wskaźników spełniały wymagania w/w rozporządzenia.

W 2007 roku **zgłoszono 9 interwencji na jakość wody przeznaczonej do spożycia** z czego **2 okazały się zasadne** (stwierdzono przekroczenia wskaźników fizykochemicznych: mętność, żelazo, barwa).

W związku z powyższym wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie właściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 marca 2007r w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.nr.61 poz. 417) na:

- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji,
 - Spółdzielnię Mieszkaniową „Jagiellonka”
- zobowiązując do podjęcia działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Interwencje mieszkańców na jakość wody wynikają ze złego stanu technicznego rurociągów pomimo ciągłej modernizacji sieci wodociągowej. Rurociągi wykonane są z materiałów o nie najlepszej jakości, silnie skorodowane i zawierają na wewnętrznej stronie osady. Każde wyłączenie i włączanie zasilania powoduje wtórne zanieczyszczanie wody czego skutkiem jest pogorszenie jej cech organoleptycznych (wzrasta mętność, żółto-rdzawe zabarwienie wody).

Wtórne zanieczyszczenia powstają nie tylko w starych sieciach miejskich, ale również w sieciach osiedlowych.

Dopóki nie zostaną wymienione wszystkie złe technicznie rurociągi miejskie i osiedlowe oraz instalacje wodociągowe w budynkach interwencje mieszkańców będą się powtarzać pomimo tego, że woda dopływająca do miast spełnia wymagania sanitarne i jest dobrej jakości.

Przedsiębiorstwa wodociągowe w 2007 roku zgłosiły ogółem **75 awarii sieci wodociągowej** co nadal świadczy o jej złym stanie pomimo, że ilość zgłaszanych awarii wyraźnie zmniejszyła się w stosunku do 2006 roku w którym zgłoszono ogółem 146 awarii / przerwy w dostawie wody spowodowane awariami nie przekraczały 8 godzin /.

Zgodnie z art.8 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (DZ.U nr.72 poz.747 z późniejszymi zmianami) przedsiębiorstwa wodociągowe na bieżąco informowały Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu o zamiarze odcięcia wody.

Współpraca Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu z Rejonowym Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Sosnowcu oraz z Zakładem Produkcji Wody Maczki Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągowego polega na:

- informowanie o przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- współuczestnictwie w pobieraniu próbek wody po interwencjach mieszkańców,
- konsultacjach i naradach z przedstawicielami Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Sosnowcu.

Działania te podejmowane są w trosce o zdrowie mieszkańców miasta i mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. WODY POWIERZCHNIOWE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI I REKREACJI

W okresie od maja do września 2007 roku nadzorem objęto miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpiel:

- Balaton,
- Bagry,
- Stawiki / kąpielisko prowizoryczne /.

W w/w okresie próbki wody do analizy pobierano z częstotliwością co 2 tygodnie.

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono w jednej próbce przekroczoną zawartość indeksu fenyłowego w kąpielisku „Bagry”. Powtórne badanie nie potwierdziło przekroczenia. Stan sanitarny zaplecza kąpieliska prowizorycznego „Stawiki” nie budził zastrzeżeń.

3. BASENY

Nadzorowanych jest **7 basenów krytych** (nieczynnych w okresie letnim) i **3 sezonowe**.

Wszystkie baseny zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa kąpiących się mieszkańców nadzorowano jakość wody w sezonowych i całorocznych basenach pobierając 2 razy w miesiącu próbki wody z niecki basenowej.

W przypadku stwierdzanych przekroczeń każdorazowo zobowiązywano właścicieli basenów do zapewnienia odpowiedniej jakości wody w niecce basenowej.

Stan sanitarno - higieniczny skontrolowanych 8 basenów (5 krytych i 3 sezonowych) nie budził zastrzeżeń natomiast na 2 baseny kąpielowych wydano decyzje administracyjne.

4. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Sosnowcu nie bada i nie analizuje stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w powietrzu atmosferycznym.

Zgodnie z obowiązującym harmonogramem z automatycznej stacji poboru prób na stanowisku STAPLEX pobierane są jedynie systematycznie próbki pyłu zawieszonego a następnie przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Katowicach w celu analiz i opracowania danych dla województwa śląskiego.

5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do 802 **nadzorowanych obiektów** użyteczności publicznej należą obiekty:

- **związane z ochroną zdrowia** / publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej /;
- **usługowe** / hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej itp./;
- **użyteczności publicznej** / obiekty kulturalno- widowiskowe, sportowe, apteki, cmentarze, dworce, stacje itp. /.

Z uwagi na ilość nadzorowanych obiektów najliczebniejnymi są :

- zakłady opieki zdrowotnej;
- zakłady fryzjerskie, fryzjersko- kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.

W 2007 roku skontrolowano 127 publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej przeprowadzając w nich ogółem 342 kontrole sanitarne; nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 złotych i wydano 2 decyzje administracyjne.

Na podstawie wyników kontroli stwierdzono, że :

- podobnie jak w latach ubiegłych nadal trwa proces przekształcania i prywatyzacji zakładów leczenia ambulatoryjnego;
- stan sanitarno- techniczny ponad 50% niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej ocenia się jako dobry / dotyczy to głównie obiektów nowootwieranych lub modernizowanych w ostatnich latach /;
- obiekty niepublicznych placówek mają wyższy standard techniczny i są bardziej estetyczne od placówek publicznych;
- placówki są zaopatrzone w wystarczającą ilość sprzętu jednorazowego i odzieży ochronnej;
- zaopatrzenie w środki czystościowe i preparaty dezynfekcyjne jest wystarczające;
- ilość bielizny jednorazowego i wielorazowego użytku jest wystarczająca;
- placówki zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości;
- placówki posiadają uregulowaną gospodarkę odpadami medycznymi / *umowy zawarte ze specjalistycznymi firmami - częstotliwość odbierania odpadów jest wystarczająca; odpady medyczne przechowywane i przekazywane są odpowiednimi procedurami* /.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w grupie **292 obiektów** zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i fryzjersko- kosmetycznych oraz hotelarskich stwierdzono, że:

- zakłady kosmetyczne i tatuażu prowadzą uregulowaną gospodarkę odpadami niebezpiecznymi i posiadają stosowne procedury,
- na terenie Sosnowca funkcjonuje 5 hoteli / 3 nieskatygoryzowane i 2 skatygoryzowane /,
- stan techniczny i porządkowy obiektów nie budzi zastrzeżeń,
- nałożono 12 mandatów na kwotę 950 złotych za nieprawidłowości sanitarno- porządkowe,
- wydano 8 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarno- technicznego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia Z dnia 17 lutego 2004 w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (DZ.U. nr 31 poz. 273).

4 decyzje wykonano w terminie a w przypadku pozostałych 4 decyzji na prośbę stron prolongowano termin wykonania nałożonych na stronę obowiązków .

Kontrole trzeciej grupy obiektów użyteczności publicznej wykazały, że:

- apteki są w dobrym stanie sanitarnym i technicznym,
- obiekty sportowe i kulturalno -widowiskowe nie budziły zastrzeżeń,
- 15 cmentarzy ocenianych jest dostatecznie / tereny ich są ogrodzone, mają podpisane umowy na wywóz śmieci /,
- dworce autobusowe i kolejowe oraz stacje kolejowe oceniono na dostateczny za wyjątkiem :
 - Głównego Dworca PKP, który jest w dobrym stanie sanitarno- technicznym,
 - Dworca Autobusowego przy ulicy Mościckiego gdzie zrealizowano remont kapitalny,
- Areszt Śledczy utrzymany jest w dostatecznym stanie sanitarno- technicznym.

6. INTERWENCJE

Mieszkańcy Sosnowca zgłosili ogółem **84 interwencje** dotyczące:

- zagrzybienia i zawilgocenia mieszkań / najliczniejsza grupa /,
- awarii kanalizacyjnych,
- niewłaściwego stanu sanitarno- porządkowego otoczenia budynków i terenu posesji,
- uciążliwości powodowanych przez hałas oraz zapachy,
- obiektów użyteczności publicznej.

Wniesione interwencje rozpatrywane były zgodnie z kompetencjami oraz przekazywane do rozpatrzenia przez inne organy / urzędy państwowe .

IV.
OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W 156 nadzorowanych placówkach oświatowo -wychowawczych przeprowadzono łącznie 277 kontroli wydając 48 decyzji administracyjnych oraz 39 decyzje płatnicze .

1. OCENA STANU SANITARNO – TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

Pomimo obserwowanej systematycznej poprawy warunków nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwa dzieci w placówkach przeprowadzone kontrole wykazały występowanie nieprawidłowości, obniżających stan techniczny 32 placówek:

- 13 przedszkoli,
- 8 szkół podstawowych,
- 1 gimnazjum,
- 6 zespołów szkół ogólnokształcących,
- 1 liceum,
- 1 szkoły ponadpodstawowej,
- 1 domu studenckiego,
- 1 szkoły wyższej.

Ogółem wydano 32 decyzje administracyjne dotyczące:

- zawilgoceń, zagrzybień i zacieków na ścianach pomieszczeń w :
 - Przedszkolu Miejskim nr 51;
 - Zespole Szkół Specjalnych nr 1;
 - Domu Studenta Śląskiego Uniwersytetu Medycznego;
 - Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego;
- zniszczonych wykładzin i parkietów podłogowych w:
 - Zespole Szkół Specjalnych nr 1;
 - Zespołach Szkół Ogólnokształcących nr: 7 i 9;
 - Zespole Szkół Technicznych i Licealnych;
 - Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego;
- zniszczonej stolarki okiennej w:
 - Przedszkolu Miejskim nr 20;
 - Szkole podstawowej nr 21;
 - Zespołach Szkół Ogólnokształcących nr: 7 i 9;
- braku zabezpieczeń poręczy w Niepublicznym Gimnazjum nr 3
- złego stanu technicznego zaplecza sanitarnego w Przedszkolu Miejskim nr 51;

- złego stanu technicznego sprzętu ogrodowego placu zabaw w Przedszkolu Miejskim nr 34;
- nieprawidłowego składowania i ewidencjonowania odczynników chemicznych w Niepublicznym Profilowanym Liceum Policyjnym „As”;
- nieprawidłowej wysokości pomieszczeń dydaktycznych na Wydziale Informatyki i Nauki o materiałach Uniwersytetu Śląskiego;
- złego stanu nawierzchni boisk zewnętrznych w Zespole Szkół Specjalnych nr 1;
- nieprawidłowego doboru wielkości sprzętów przedszkolnych /szkolnych do wzrostu dzieci i uczniów w:
 - Przedszkolach Miejskich nr: 5, 19, 25, 28, 33, 35, 36, 39, 45, 51;
 - Prywatnym Przedszkolu im. Kubusia Puchatka;
 - Szkołach Podstawowych nr: 4, 8, 9, 15, 16, 29, 42;
 - szkołach podstawowych wchodzących w skład Zespołów Szkół Ogólnokształcących nr: 5, 7, 8, 9, 12.

Na poprawę stanu technicznego i sanitarnego placówek oświatowo - wychowawczych wpłynęło wykonanie obowiązków nałożonych w 33 decyzjach wydanych w 2007 roku i latach ubiegłych / w tym 15 decyzjach dotyczących prawidłowego doboru wielkości sprzętów w stosunku do wzrostu dzieci oraz uczniów szkół w placówkach przedszkolnych i szkolnych /.

2. OCENA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH

Oceny rozmieszczania dzieci w sprzętach dokonano w oparciu o obowiązujące normy w:

- 14 placówkach przedszkolnych / obejmując pomiarami 542 przedszkolaków /;
- 27 placówkach szkół podstawowych / obejmując pomiarami 1286 uczniów /.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- nadal nieprawidłowo rozmieszczane są dzieci i uczniowie w sprzętach szkolnych i przedszkolnych / 536 uczniów siedzi w ławkach i przy stolikach niedostosowanych do swojego wzrostu w szkołach oraz 232 dzieci korzysta z nieprawidłowo dobranych sprzętów w przedszkolach /;
- liczba uczniów korzystających z nieprawidłowo dobranych do wzrostu sprzętów ulega systematycznie zmniejszeniu / 2005 rok - 60% badanych, 2006 rok – 52% badanych, 2007 rok - 42% badanych /,
- 43% ogółu badanych dzieci i 42% ogółu badanych uczniów korzystało z nieprawidłowego

umeblowania / krzeseł, stolików /;

- nieprawidłowy jest dobór wielkości sprzętów przy prawidłowym ich zestawianiu;
- zwiększyła się znajomość obowiązujących norm i pozytywne nastawienie do występujących problemów co ma wpływ na ich zmniejszanie, bądź całkowite usunięcie;
- zwracanie uwagi kadrze pedagogicznej na prawidłowe rozsadzanie dzieci i uczniów w sprzętach szkolnych i przedszkolnych, ma wpływ na stwarzanie prawidłowych stanowisk do nauczania.

3. HIGIENICZNA OCENA TYGODNIOWYCH ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

W 2007 roku dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w:

- 84 oddziałach 12 szkół podstawowych,
- 52 oddziałach 7 szkół gimnazjalnych.

Kontrole potwierdziły brak występowania nieprawidłowości w opracowanych, obowiązujących rozkładach zajęć lekcyjnych / podobnie jak w latach ubiegłych /. Widoczna poprawa jest wynikiem spadku liczby uczniów w klasach co wpływa na zminimalizowanie problemu przeciążenia sal lekcyjnych oraz zmienność zajęć.

4. NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI I PREPARATAMI CHEMICZNYMI W SZKOLNYCH PRACOWNIACH

Kontrole 67 szkolnych pracowni posiadających substancje i preparaty chemiczne wykazały, że wszystkie preparaty i odczynniki chemiczne są :

- nieprzeterminowane,
- oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- prawidłowo zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.

Jedynie w Niepublicznym Profilowanym Liceum Policyjnym „As” stwierdzono nieprawidłowe składowanie i ewidencjonowanie odczynników chemicznych co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej .Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte.

5. DOŻYWIANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Skontrolowano 46 placówek posiadających stołówki szkolne i prowadzących formę dożywiania dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych wszystkich typów stwierdzając, że nadal wielu uczniów szkół korzysta z posiłków / obiadów i II śniadań / dofinansowywanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Poniższa tabela przedstawia sytuację w zakresie dożywiania sponsorowanego uczniów na przestrzeni lat 2005 – 2007.

Rok	Ilość uczniów korzystających z ciepłych posiłków:		Ilość uczniów korzystających z II śniadań
	obiady	obiady refundowane	
2005	5224	3485	1205
2006	4946	2340	1250
2007	3703	1421	813

Z danych wynika spadek liczby uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych /obiadów/ na przestrzeni ostatnich lat.

6. OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI

W 64 szkolnych gabinetach zlokalizowanych w placówkach szkolnych opiekę profilaktyczną i pomoc przedlekarską sprawują pracownicy N.Z.O.Z. " Zdrowy uczeń " .

Podobnie jak w latach ubiegłych 5 szkół zatrudnia etatowo pielęgniarki w swoich placówkach:

- Katolickie Liceum Ogólnokształcące,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Piłki Siatkowej,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Polskiego Związku Hokeja na Lodzie,
- Zespół Szkół Prywatnych "Twoja Przyszłość",
- Niepubliczny Zespół Szkół Ekonomiczno -Turystycznych.

Stan sanitarno -porządkowy szkolnych gabinetów ocenia się jako zadowolający a ich stan techniczny objęty jest programami dostosowawczymi.

7. INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ Z WYCHOWANIA

FIZYCZNEGO

7 placówek szkolnych nie posiada własnej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego:

- Szkoła Podstawowa Nr 11,
- Katolickie Niepubliczne Gimnazjum Nr 5,
- Katolickie Liceum Ogólnokształcące,
- Niepubliczne Licea Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Piłki Siatkowej i Polskiego Związku Hokeja na Lodzie,
- Niepubliczne Profilowane Liceum Policyjne " AS ",
- Niepubliczny Zespół Szkół Ekonomiczno -Turystycznych,
- Niepubliczne Policealne Studium Farmaceutyczne " MEDAN ",

Uczniowie tych szkół korzystają z bazy sportowej innych placówek szkolnych bądź ogólnodostępnych obiektów sportowych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Stan techniczny zapleczy sanitarnych przy blokach sportowych budzi zastrzeżenia z uwagi na występujące zawilgocenia ścian, ubytki w tynkach ściennych w szatniach uczniowskich oraz nieprawidłowo zagospodarowane pomieszczenia natrysków.

Uczniowie nadal nie korzystają z natrysków po zakończeniu zajęć z wychowania fizycznego / zaplecza sanitarne przy blokach sportowych są wykorzystywane przez uczniów sporadycznie jedynie po zajęciach dodatkowych / .

Poprawa stanu technicznego bloków sportowych dotyczy głównie odnowy parkietów podłogowych, wymiany okien i modernizacji oświetlenia sal gimnastycznych.

8. SZKOLNICTWO WYŻSZE

Nadzorowano **4 uczelnie wyższe** :

- Uniwersytet Śląski
 - Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach,
 - Wydział Nauk o Ziemi,
 - Wydział Filologii Angielskiej,
 - Wydział Filologii Obcych,
 - Wydział Filologii Germańskiej,

- Wydział Filologii Słowiańskiej i Wschodniosłowiańskiej,
- Kolegium Języka Biznesu;
- Śląski Uniwersytet Medyczny
 - Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej;
- Politechnikę Śląską
 - Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki / oddział zamiejscowy /;
- Wyższa Szkoła Humanitas.

Stan techniczny 16 budynków, w których mieszczą się uczelnie ocenia się jako niezadowolający z powodu wydłużającego się czasu realizacji obowiązków zawartych w decyzjach / nadal nie wykonano decyzji wydanej w 2001 roku / dotyczących likwidacji stwierdzonych nieprawidłowości:

- złego stanu technicznego stolarki okiennej;
- ubytków w lamperkach ściennych w pomieszczeniach sanitarnych;
- brudnych, wymagających odnowy malowania ścian i sufitów w salach wykładowych;
- złego stanu technicznego podłóg w ciągach komunikacyjnych;
- nieprawidłowej wysokości pomieszczeń dydaktycznych.

Bieżący stan sanitarno -porządkowy placówek nie budzi zastrzeżeń / zachowana jest bieżąca czystość w pomieszczeniach oraz zapewniona wystarczająca ilość środków i artykułów higienicznych /.

9. WYPOCZYNEK LETNI I ZIMOWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Od lat brak jest zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. W 2007 roku tylko Szkoła Podstawowa nr 27 w Sosnowcu przy ul. Grabowej 2 udostępniła swoją bazę lokalową na potrzeby Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Dzieci dla grupy 75 uczestników turnusu wakacyjnego.

W okresie przerwy zimowej i letniej dzieciom i młodzieży swoją bazę udostępniało **9 klubów osiedlowych** oferujących zajęcia na terenie placówek oraz wycieczki turystyczno -krajoznawcze. Z uwagi na warunki lokalowe placówki te nie prowadzą bloków żywieniowych dla uczestników zajęć a jedynie w sporadycznych przypadkach oferują pieczywo słodkie / pakowane / i napoje.

Ogółem w 2007 roku z takiej formy wypoczynku skorzystało **920** dzieci i młodzieży. Stan sanitarno -porządkowy i techniczny placówek biorących udział w akcji "LATO" i "ZIMA" oraz organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży **ocenia się pozytywnie**.

V.

WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH NA TERENIE SOSNOWCA

Nadzorowano 382 podmioty prowadzące działalność gospodarczą w 406 obiektach, które zatrudniały ogółem 28 574 osoby.

Zgodnie z prowadzonymi ewidencjami w 2007 roku:

- zlikwidowano 43 nadzorowane zakłady pracy,
- objęto nadzorem sanitarnym 36 nowo powstałych zakładów pracy.

W 2007 roku skontrolowano 213 zakładów zatrudniających 16 606 pracowników, w tym 291 zakładów małych zatrudniających do 50 osób.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie:

- ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy / 59 zakładów /;
- zagrożeń czynnikami biologicznymi w środowisku pracy / 34 zakłady /;
- gospodarki chemikaliami oraz nadzoru nad czynnikami chemicznymi w środowisku pracy / 28 zakładów /;
- nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi występującymi w środowisku pracy / 9 zakładów /;
- wykonywania pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy / 34 zakłady /;
- oceny ryzyka zawodowego / 33 zakłady /;
- badań lekarskich zatrudnionych pracowników / 11 zakładów /.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu prekursorsy narkotyków /6 zakładów/;
- nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu środki ochrony roślin / 6 zakładów /.

Ogółem w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących poprawy warunków pracy w zakładach **wydano 158 decyzji administracyjnych.**

W przypadkach niewykonania przez zakłady nałożonych decyzjami obowiązków w ustalonych terminach realizacji wystosowano **25 upomnień oraz 6 postanowień o nałożeniu grzywny w łącznej kwocie 2 500zł.**

Poprawa warunków pracy często związana jest z koniecznością inwestycji w wyposażenie lub infrastrukturę zakładu.

Pracodawcy najczęściej podawali jako przyczynę niewykonania zaleceń:

- brak odpowiednich środków finansowych,
- braki kadrowe,
- trudności techniczne,
- problemy z odpowiednią organizacją produkcji.

W 50 przypadkach terminy usunięcia uchybień zostały prolongowane.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, których konsekwencją było unieruchomienie obiektu lub stanowiska pracy.

1. CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE I MUTAGENNE W ŚRODOWISKU PRACY

W 2007 roku funkcjonowały - **24 zakłady pracy**, w których **w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi zatrudnionych było - 1335 pracowników, w tym - 153 kobiety.**

W zakładach pracy w których występują czynniki rakotwórcze i mutagenne, celem wyeliminowania lub zminimalizowania zagrożeń stosowane są środki ochrony osobistej, odpowiednia odzież robocza a pracodawcy starają się zorganizować pracę tak , by liczba pracowników pozostających w kontakcie z tymi czynnikami była możliwie najmniejsza. Zapewniona jest także odpowiednia wentylacja oraz w miarę możliwości hermetyzacja stanowisk pracy.

We wszystkich zakładach gdzie występują czynniki rakotwórcze w środowisku pracy, główny nacisk kładzie się na zachowanie podstawowych zasad higieny, a co za tym idzie przestrzegany jest bezwzględny zakaz palenia tytoniu i spożywania posiłków na stanowiskach pracy.

Pracownicy dopuszczani są do wykonywania pracy w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi po wykonaniu odpowiednich badań lekarskich.

W wyniku przeprowadzonych kontroli dotyczących czynników rakotwórczych stwierdzono uchybienia w zakresie :

- dopełniania obowiązków przesyłania informacji do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach / 13 zakładów /;
- prowadzenia rejestru wykonywania prac w narażeniu na czynniki rakotwórcze / 9 zakładów /;
- prowadzenia rejestru pracowników wykonujących prace w narażeniu na czynniki rakotwórcze / 6 zakładów /.

2. CZYNNIKI SZKODLIWE W ŚRODOWISKU PRACY

W 2007 roku w 12 zakładach pracy zatrudnionych było 1104 pracowników w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych w środowisku pracy, w tym :

- hałas - 783 pracowników,
- drgania mechaniczne – 7 pracowników
- pyły - 361 pracowników .

Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych czynników rakotwórczych i mutagennych oraz chemicznych w środowisku pracy .

W 2007 roku wyeliminowano przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia w 1 zakładzie na skutek wprowadzonych zmian organizacyjno – technicznych w zakresie ilości i sposobu wykonywania usług.

Największe zagrożenie pyłami występuje w Kopalni Węgla Kamiennego

“ **Kazimierz -Juliusz** ” Sp. z o.o. - gdzie ogółem zatrudnionych jest 1431 pracowników , w tym 1152 na stanowiskach produkcyjnych , a w warunkach narażenia na pył zatrudnionych jest - 327 pracowników.

Ponadto w warunkach narażenia na hałas zatrudnionych jest - 110 pracowników.

Zagrożenie hałasem występuje również w **TIMKEN POLSKA Sp.z.o.o.** / zakładzie zajmującym

się produkcją łożysk tocznych / zatrudniającym ogółem -1245 osób , w tym 1105 osób na stanowiskach produkcyjnych z czego w warunkach narażenia na hałas zatrudnionych jest 286 osób.

Największe zagrożenie substancjami chemicznymi w środowisku pracy występuje w zakładach produkujących chemikalia i zakładach stosujących w procesach technologicznych chemiczne substancje i preparaty niebezpieczne .

Biorąc pod uwagę ogólne warunki pracy oraz ilość czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy , największe zagrożenia pod tym względem występują w zakładach :

- KWK „ Kazimierz- Juliusz” w Sosnowcu, ul. Ogrodowa 1
- TIMKEN POLSKA Sp.z.o.o. w Sosnowcu, ul. G. Roweckiego 130
- FOSTER WHEELER ENERGY FAKOP w Sosnowcu, ul. Staszica 31
- CHEMOFORM POLSKA w Sosnowcu, ul. Gacka ,
- PNEMAR – wł. M. Sobczyk w Sosnowcu , ul. Wopistów .

W/w zakłady zatrudniają ogółem 2931 osób.

W 2007 roku skontrolowano 28 zakładów stosujących **substancje chemiczne** stwierdzając w nich uchybienia dotyczące:

- braku pomiarów środowiskowych,
- oceny ryzyka zawodowego,
- prowadzenia rejestru czynników szkodliwych,
- opracowywania instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy,
- stosowania środków ochrony osobistej,
- wentylacji na stanowiskach pracy.

W zakresie stosowania **substancji i preparatów chemicznych niebezpiecznych** najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- uzupełnienia brakujących kart charakterystyki substancji i preparatów chemicznych;

- braku kart charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych lub kart sporządzonych niezgodnie z obowiązującymi przepisami ,
- zaprowadzenia oraz zaktualizowania spisu stosowanych niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych;
- oznakowania opakowań zawierających niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne;
- oznakowania miejsc przechowywania lub magazynowania substancji i preparatów chemicznych;
- uzupełniania instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy o dane zawarte w kartach charakterystyki stosowanych substancji i preparatów chemicznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zakłady pracy nie są zobowiązane przysyłać wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy do Państwowych Inspektorów Sanitarnych co ma wpływ na prawidłową ocenę ogólnej liczby pracowników narażonych na czynniki szkodliwe.

W 24 zakładach skontrolowanych w 2007 roku stwierdzono nieprawidłowości w sposobie prowadzenia rejestrów, a w 34 zakładach stwierdzono brak lub nieterminowość przeprowadzania pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - przeprowadzono kontrole w 21 zakładach / w tym: 9 zakładów opieki zdrowotnej, 4 laboratoria diagnostyczne, 4 zakłady produkcji żywności, 3 zakłady zajmujące się obróbką drewna, 1 Miejski Zakład Usług Komunalnych /.

Kontrole wykazały uchybienia dotyczące:

- braku oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy;
- prowadzenia rejestrów pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia;
- opracowania instrukcji związanych z narażeniem pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne;

- szkolenia pracowników pracujących w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne.

W nadzorowanych zakładach na ogół występują w środowisku pracy czynniki biologiczne zaliczane do 1 i 2 kategorii zagrożenia.

W ocenie ryzyka zawodowego szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 3 kategorii zagrożenia wykazywane są w 2 zakładach opieki zdrowotnej , 3 oczyszczalniach ścieków .

Ogółem w narażeniu na czynniki biologiczne w środowisku pracy zatrudnionych jest 1968 osób.

W 2 zakładach na terenie Sosnowca w prowadzonych pracach naukowo – badawczych stosowane są szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 kategorii zagrożenia.

Nadal wielu pracodawcom dokonującym oceny ryzyka zawodowego sprawia problem właściwa identyfikacja zagrożenia czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy.

Wynika to między innymi z braku jednoznacznych normatywów higienicznych w tym zakresie oraz braku prostych i tanich metod badań i pomiarów szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy.

W 2007 roku dokonano oceny warunków pracy w 3 zakładach zajmujących się obróbką drewna i tylko w jednym z nich stwierdzono uchybienia w zakresie:

- oceny ryzyka zawodowego;
- szkolenia pracowników w związku z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne ;
- ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- przeprowadzania pomiarów czynników szkodliwych, prowadzenia rejestrów;
- zapewniania pracownikom właściwych środków ochrony zbiorowej.

W 2007r. w ramach nadzoru nad wprowadzającymi do obrotu prekursory narkotyków przeprowadzono 4 kontrole :

- 1 producenta chemikaliów;
- 3 dystrybutorów.

Kontrole nie wykazały uchybień i potwierdziły, że działające podmioty nie wprowadzają do obrotu prekursory narkotyków zaliczanych do kategorii 1 i 2.

3. MAŁE ZAKŁADY I WARSZTATY USŁUGOWE

W 2007r. oceniano warunki pracy w małych zakładach i warsztatach usługowych zatrudniających do 50 pracowników.

Zakłady te stanowią 76% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów gospodarczych .

Przeprowadzone kontrole w tych zakładach wykazały uchybienia w zakresie :

- stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i zaplecza socjalnego;
- zapewniania pracownikom właściwych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (wentylacja mechaniczna, odciągi miejscowe);
- zapewniania pracownikom dostępu do ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach sanitarnych;
- oznakowania stanowisk pracy na których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia ;
- opracowywania instrukcji bhp lub uzupełniania tych instrukcji o informacje zawarte w kartach charakterystyki stosowanych substancji i preparatów chemicznych niebezpiecznych;
- zapewniania ogrzewania hal produkcyjnych;
- zapewniania pracownikom odpowiedniej ilości szafek do higienicznego przechowywania odzieży;
- opracowywania i uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego ;
- posiadania kart charakterystyki i spisu stosowanych substancji preparatów chemicznych niebezpiecznych;
- oznakowania pojemników w których przechowywane są substancje i preparaty chemiczne niebezpieczne;
- oceny ryzyka zawodowego i szkolenia pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne;
- prowadzenia rejestrów w zakresie chorób zawodowych oraz czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia ;

- posiadania aktualnych orzeczeń lekarskich zatrudnianych pracowników.

4. DZIAŁANIA AKCYJNE

W ramach podejmowanych działań akcyjnych oceniano realizację :

- programu ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu / *oceny dokonano w 51 zakładach stwierdzając, że:*
 - w 31 zakładach zakaz palenia tytoniu jest przestrzegany, lecz tylko w 7 z nich udostępniono pracownikom palarnie,
 - bezwzględny zakaz palenia tytoniu przestrzegany jest w 16 zakładach;
 - w 20 zakładach zakaz palenia nie jest przestrzegany , głównie z powodu tolerancji pracodawcy /;
- spełnienie wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych notyfikowanych w systemie RAPEX / *oceny dokonano w 26 obiektach /*.

5. CHOROBY ZAWODOWE

Narażenie pracowników na działanie szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku pracy wywiera negatywne skutki zdrowotne i w konsekwencji jest przyczyną powstawania chorób zawodowych.

W 2007 roku przeprowadzono 168 postępowań w sprawach chorób zawodowych i stwierdzono 33 choroby zawodowe w 21 zakładach pracy, w tym:

- 11 przypadków *pylicy płuc* w kopalniach i zakładach przeróbki węgla (33%);
- 6 przypadków *przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego* (18%);
- 4 przypadki *chorób narządu głosu* u nauczycieli (12 %);
- 3 przypadki *przewlekłych chorób narządu ruchu* (10%);
- po 2 przypadki chorób zawodowych (stanowiące ogółem 18%):
 - *nowotwór złośliwy płuc w wyniku narażenia na azbest;*
 - *zespół wibracyjny;*
 - *choroby zakaźne / wzw typ „B” i „C” pracowników ochrony zdrowia /*.
- pojedyncze przypadki (stanowiące ogółem 9%):

- choroby skóry; - obustronny ubytek słuchu; - zatrucie ostre lub przewlekłe .

W tabeli poniżej przedstawiono dane porównawcze z okresu trzech ostatnich lat dla przypadków najczęściej stwierdzanych chorób zawodowych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie miasta Sosnowca.

W okresie 2005 – 2007 ilość stwierdzanych chorób zawodowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja według wykazu chorób	2005r.	2006r.	2007r.
pylice płuc (poz. 3)	30%	24%	33%
choroby narządu ruchu i obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz.19 i 20)	5%	27%	27%
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym (poz. 15)	19%	27%	18%
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych w środowisku pracy (poz. 17)	8%	-	6%
Choroby zakaźne / WZW / (poz. 26)	-	2%	6%
Uszkodzenie słuchu (poz. 21)	16%	12%	3%

Jak wynika z zestawienia największy odsetek stwierdzanych chorób zawodowych przypada na : pylice, przewlekłe choroby narządu ruchu i narządu głosu, a najmniejszy odsetek stwierdzanych chorób zawodowych dotyczy uszkodzenia słuchu .

Liczba ogólnie stwierdzonych chorób zawodowych w 2007r. w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 19%.

6. WNIOSKI

Biorąc pod uwagę : ilość wydawanych decyzji i stwierdzanych uchybień oraz tendencje spadkowe w liczbie stwierdzanych chorób zawodowych należy stwierdzić, że ogólne warunki bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach ulegają systematycznej poprawie .

Związane jest to między innymi z rosnącymi nakładami inwestycyjnymi, przebudową i modernizacją parku maszynowego oraz wdrażaniem i unowocześnianiem technologii produkcji. Duże i nowoczesne zakłady zapewniają lepsze warunki pracy, a w szczególności właściwie zorganizowane zaplecze socjalne.

Najwięcej problemów z odpowiednią organizacją zaplecza socjalnego mają małe zakłady usługowe zatrudniające do 10 pracowników.

Zwiększenie zatrudnienia o 2,6% w stosunku do roku ubiegłego i wzrost liczby pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia o 6,6% nie spowodował wzrostu stwierdzanych chorób zawodowych. Zatem można wnioskować, że poprawie ulega również ochrona pracowników przed szkodliwym wpływem środowiska pracy.

Systematycznie wzrasta świadomość pracowników, co do konieczności stosowania na stanowiskach pracy, środków ochrony indywidualnej i zbiorowej / zapewnianych przez pracodawców /.

Nadal wiele zakładów nie zgłasza Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Sosnowcu rozpoczętej lub prowadzonej działalności gospodarczej oraz bardzo rzadko zgłaszają podejrzenia chorób zawodowych. Nie dopełniają również obowiązku zawiadamiania o skutkach stwierdzonych chorób.

Od czerwca 2007 formalnie obowiązuje rozporządzenie REACH, regulujące wymagania w zakresie gospodarki chemikaliami w Unii Europejskiej więc Państwowa Inspekcja Sanitarna przystępuje do dokonywania oceny realizacji obowiązków w zakresie rejestracji wstępnej produkowanych substancji chemicznych i wyrobów oraz dostosowania przez importerów i producentów chemikaliów kart charakterystyki substancji i preparatów chemicznych do wymagań w/w rozporządzenia.

Wprowadzenie nowych przepisów spowoduje konieczność zwiększenia nakładów finansowych na badania oceniające szkodliwy wpływ produkowanych i stosowanych substancji chemicznych na

organizm człowieka dla producentów chemikaliów.

W 2008r. w dalszym ciągu przewidywany jest czynny udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w realizacji projektu sieci CLEAN (Chemical Legislation European Enforcement Network) oraz realizacji zadań wynikających z decyzji podjętych na posiedzeniu członków forum przy Europejskiej Agencji Chemikalia w Helsinkach, a także w ocenie realizacji przez nadzorowane podmioty gospodarcze programu usuwania azbestu .

VI.
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonano:

- **uzgodnień oraz opiniowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:**
 - projektów planów zagospodarowania przestrzennego miasta;
 - przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie określenia konieczności sporządzenia raportu i środowiskowych uwarunkowań;
 - dokumentacji projektowej nowo powstających obiektów i zmiany sposobu użytkowania;
- **uczestnictwa w dopuszczaniu do użytku obiektów zrealizowanych.**

W wyżej wymienionym zakresie w 2007 roku :

- wydano 176 uzgodnień i opinii sanitarnych;
- dokonano 135 kontroli w obiektach;
- wydano 8 decyzji i 110 opinii stwierdzających zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i ich dopuszczenie do użytkowania.

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania obiektów i ich dopuszczenie do działalności, ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej: szkół, urzędów, placówek kultury, obiektów świadczeń zdrowotnych, zakładów gastronomicznych i placówek handlowych.

W 2007r na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca uzgodniono 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Sosnowiec, dotyczący obszaru obejmującego tereny centrum Sosnowca, położone w sąsiedztwie dworca kolejowego Sosnowiec Główny, łącznie z terenem osiedla w rejonie ulicy J. Kilińskiego, których granice wyznaczają:

- od zachodu – al. Józefa Mireckiego,
- od północy – ul. Jana Kiepury i północna granica osiedla mieszkaniowego,
- od południowego wschodu – ul. 3-go Maja i ul. Warszawska,
- od południowego zachodu – ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego.

Przedmiotowy obszar jest wysoko zainwestowany i zurbanizowany. Zajęty jest przez torowiska kolejowe / wyłączone z ustaleń planu /, zabudowę mieszkalną / zarówno starą jak i nowoczesną – blokową /. Silnie rozbudowana jest sieć komunikacji drogowej – występują asfaltowe lub pokryte brukiem drogi i chodniki.

Na przedmiotowym obszarze znacznie ograniczona jest powierzchnia dostępna dla roślin. Z punktu widzenia wartości przyrodniczych obszar należy do silnie zdegradowanych, w związku z zajęciem znacznych powierzchni przez intensywną zabudowę, gdzie funkcja obszaru została podporządkowana aktywnej działalności człowieka.

Obszar Centrum charakteryzuje się także znacznym natężeniem hałasu. Ruchliwe ulice - głównie ul. J. Piłsudskiego i 3-go Maja stanowią poważne źródła emisji hałasu komunikacyjnego. Również odnotowuje się wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, szczególnie w sezonie grzewczym.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar, podzielony na 44 jednostki planistyczne. Obszar ten został przeznaczony pod funkcję mieszkaniową, usługową i komunikacyjną (obejmującą dwa ciągi piesze). W większości ustalono przeznaczenie jednostek na tereny zabudowy mieszkaniowej i usług oraz tereny komunikacyjne - ulice główne, lokalne, dojazdowe i ciągi piesze. Występują również tereny: usług, oświaty, nauki, administracji, kultu religijnego, jeden teren - obiektów produkcyjnych.

Przy uzgadnianiu planu zagospodarowania przestrzennego zwracano uwagę na: kształtowanie ładu przestrzennego miasta z uwzględnieniem istniejących układów przestrzennych, na dobra kultury i zasady ochrony środowiska przyrodniczego, ochronę interesów publicznych w zakresie zaspokojenia potrzeb społeczności, racjonalne zagospodarowanie terenów śródmiejskich oraz przebudowę układu komunikacyjnego. Proponowane zapisy w planie w dużym stopniu wykorzystują dotychczasowe kierunki, jednocześnie nie powodując zwiększonego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska i na zdrowie ludzi a zatem są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Plan respektuje obiekty będące pod ochroną jako obiekty o walorach przyrodniczych i kulturowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w zależności od planowanego przeznaczenia terenu zwracał uwagę na zminimalizowanie uciążliwości związanych z:

- emisją hałasu,
- emisją zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego poprzez stosowanie niskoemisyjnych technik spalania paliw oraz budowę lokalnych systemów wykorzystujących energię odnawialną,
- prowadzoną gospodarką wodno-ściekową oraz gospodarką odpadami

/zapewnienie szczelnych powierzchni terenów parkingowych, podczyszczanie odprowadzanych do kanalizacji ścieków poprodukcyjnych i wód opadowych w strefach produkcyjno-usługowych oraz na terenach komunikacji i zespołach miejsc postojowych, zapewnienie dla terenów inwestycyjnych odprowadzenia ścieków bytowo – gospodarczych i deszczowych – do systemu kanalizacji ogólnospławnej funkcjonującej w śródmieściu miasta /,

oraz na:

- zapewnienie doprowadzenia wody w ramach systemów wodociągów, poprzez rozbudowę sieci wodociągowej,
- utrzymanie zadrzewienia, w szczególności na terenach przeznaczonych na zieleńce oraz w liniach rozgraniczających dróg.

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dokonywano uzgodnień przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 129 poz. 902 z 2006 roku).

Dla 20 przedsięwzięć inwestycyjnych / z ogólnej liczby – 56 przedsięwzięć / określano obowiązek sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. Przedsięwzięcia te dotyczyły:

- warsztatów obsługi pojazdów (2),
- stacji paliw (2),
- budowy i rozbudowy zakładów produkcyjnych: grzejników aluminiowych, części dla przemysłu motoryzacyjnego i AGD (3), elementów stalowych (2),
- instalacji do produkcji protein i rozdziału plazmy krwi,
- instalacji do produkcji związków fosforu,
- magazynu formowania partii transportowych odpadów przemysłowych,
- budowy magazynu wyrobów stalowych,
- regulacji koryta rzeki Bobrek,
- rozbudowy drukarni prasowej,
- centrum dystrybucyjnego,
- centrum targowo – wystawienniczego,
- spopielarni zwłok,
- realizacji uzbrojenia terenów inwestycyjnych strefy gospodarczej.

Dokonano 51 uzgodnień środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć

inwestycyjnych dotyczących:

- warsztatów obsługi pojazdów (9),
- sieci wodociągowych (8) i kanalizacyjnych (7),
- stacji paliw (2),
- budowy, przebudowy i modernizacji dróg i skrzyżowań (4),
- budowy i rozbudowy zakładów produkcyjnych: grzejników aluminiowych, części dla przemysłu motoryzacyjnego i AGD (3), elementów stalowych (2)
- magazynu wyrobów stalowych,
- rozbudowy drukarni (2 etapy),
- modernizacji gazociągu wysokiego ciśnienia (2),
- stacji redukcyjno – pomiarowej gazu,
- centrum handlowo – wystawienniczego,
- centrum dystrybucyjnego,
- zbiornika na olej napędowy,
- zakładu przetwórstwa odpadów,
- magazynu formowania partii transportowych odpadów,
- przebudowy linii elektromagnetycznej,
- przebudowy sieci ciepłowniczej (2),
- regulacji koryta rzeki Bobrek.

W opracowanych uzgodnieniach najczęściej zawarte były warunki dotyczące:

- zminimalizowania uciążliwości budowy przedsięwzięć poprzez ograniczenie prowadzonych prac budowlanych do pory dziennej,
- ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez stosowanie nisko emisyjnych technik spalania paliw, filtrów, odciągów spalin ze stanowisk pracy oraz prawidłowej wentylacji pomieszczeń,
- ograniczenia uciążliwości hałasu do granic działki i nie przekraczanie dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach chronionych akustycznie,
- ochrony środowiska gruntowo-wodnego poprzez:
 - podczyszczanie odprowadzanych ścieków i wód opadowych z terenów produkcyjno-usługowych, komunikacji i zespołów miejsc postojowych,
 - stosowania utwardzonej, szczelnej powierzchni na tych terenach,
 - selektywnego gromadzenia odpadów w miejscach do tego wyznaczonych,

- zastosowania szczelności układu i systemu kontrolno-pomiarowego dla przedsięwzięć związanych z przesyłem, gromadzeniem gazu i paliw płynnych, hermetyzacji przeładunku i dystrybucji paliw.

Przedmiotem uzgodnień dokumentacji projektowej były również inwestycje nie wymienione w rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Wśród 47 tego typu uzgodnień dotyczących budowy, rozbudowy czy adaptacji:

- 22 stanowiły obiekty typu żywieniowego, w tym:
 - 12 sklepów branży żywieniowej,
 - 7 lokali gastronomicznych, pubów i punktów małej gastronomii,
 - 1 zakład produkcyjny suplementów diety,
 - 1 kuchnia szkolna,
 - 1 kuchnia kateringowa
- 14 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solarium i odnowy biologicznej,
- 1 zespół gabinetów lekarskich w ramach NZOZ-u,
- 1 zespół opieki pielęgniarskiej w ramach NZOZ-u,
- 1 hospicjum domowe w ramach NZOZ-u,
- 1 specjalistyczny gabinet lekarski,
- 1 pracownia protetyczna,
- 3 placówki obrotu pozaaptecznego,
- 1 apteka,
- 1 budynek ogrzewalni,
- 1 zespół pomieszczeń biurowych.

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno - zdrowotnymi obiektów, przeprowadzono 135 kontroli /ogłędzin w różnego typu obiektach nowo powstających i w związku ze zmianą sposobu użytkowania.

W wyniku kontroli wydano 8 decyzji i 110 opinii, stwierdzających zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i ich dopuszczenie do użytkowania.

Decyzje dotyczyły:

- 3 obiektów typu żywieniowego, w tym:

- 2 sklepów żywnościowych,
- 1 kompleksu handlowo - rozrywkowego,
- 1 kompleksu targowo – wystawienniczego,
- 2 hal zakładów produkcyjnych,
- 1 siłowni.

Opinie dotyczyły:

- 29 obiektów – zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solarium i odnowy biologicznej
- 58 obiektów typu żywnościowego, w tym:
 - 23 sklepów branży żywnościowej
 - 31 lokali gastronomicznych, pubów i punktów małej gastronomii,
 - 2 kuchnie (szkolna i cateringowa)
 - 1 zakład produkcji suplementów diety,
 - 1 zakład produkcji makaronu
- 3 gabinetów lekarskich,
- 5 NZOZ-ów,
- 1 NZOZ-u opieki pielęgniarstwa,
- 1 izby przyjęć w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej,
- 1 oddziału ratunkowego w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej,
- 1 obiektu rezonansu magnetycznego,
- 3 obiektów aptek,
- 5 placówek obrotu pozaaptecznego,
- 1 gabinetu rehabilitacji,
- 1 pracowni protetycznej,
- 1 pralni chemicznej.

Większość odbiorów odbyła się jednorazowo. Jednak zdarzało się, że odstąpiono od odbioru z uwagi na nieprzygotowany obiekt lub wczesny etap realizacji prac budowlanych i adaptacyjnych. Wówczas zawieszano postępowanie do czasu odpowiedniego przygotowania obiektu, po zrealizowaniu którego ustalano nowy termin odbioru i przystępowano do powtórnych oględzin obiektu.

Kontrole dopuszczające obiekty do użytkowania potwierdziły, że do realizacji obiektów używano materiałów ogólnie stosowanych i posiadających atesty.

Obiekty opiniowane w 2007r spełniają wymagania pod względem sanitarno-higienicznym. Ze względu na ich branżę nie zostanie zmieniony ogólny wizerunek miasta, a ich realizacja przyczyni się do uporządkowania i poprawy wizerunku miasta.

VII.
DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA

Ważnym elementem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu było inicjowanie, organizowanie, koordynowanie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej, instytucjach i organizacjach.

Adresatami podejmowanych działań były przede wszystkim środowiska:

- dzieci i młodzieży,
- dorosłych,
- profesjonalne grupy zajmujące się prewencją i ochroną zdrowia społeczeństwa.

W ramach przyjętych w 2007 roku zadań realizowano dotychczasowe i nowe programy i akcje oświatowo-zdrowotne, których założenia i treści odzwierciedlają bardzo istotne problemy zdrowotne.

1. „RADOSNY UŚMIECH – RADOSNA PRZYSZŁOŚĆ ”

Program edukacyjny przeznaczony dla dzieci z klas II szkół podstawowych, pozwalający na włączenie w proces nauczania dzieci odpowiednich nawyków zdrowotnych i higienicznych dotyczących jamy ustnej i zębów.

Program realizowano w 36 placówkach, a liczba dzieci objętych programem wynosiła – 1587.

2. „WOLNOŚĆ ODDECHU – ZAPOBIEGAJ ASTMIE ”

Program edukacyjny adresowany do rodziców i uczniów klas I-III szkół podstawowych, ale także do nauczycieli i pielęgniarek środowiska szkolnego. Głównym celem programu jest uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz zmiana percepcji dziecka z astmą jako osoby z pełnymi możliwościami rozwojowymi.

Program realizowano w 5 Szkołach Podstawowych Nr : 8, 9, 15, 20 i 39, ponieważ była to kolejna edycja programu, działaniami objęto 292 uczniów w 15 klasach pierwszych oraz 264 rodziców dzieci.

W edycji 2007/2008 do programu przystąpiły 3 kolejne Szkoły Podstawowe: Nr 23, 29 i 45 w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2.

3. „PIERWOTNA PROFILAKTYKA WAD CEWY NERWOWEJ ”

i moduł przeznaczony dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych pt.

„ Już dziś mogę zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka ”

Treści prezentowane w programie dotyczyły upowszechnienia wiedzy na temat zapobiegania wrodzonym wadom cewy nerwowej u noworodków i propagowanie przyjmowania kwasu foliowego przez kobiety oraz kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych (wzbogacenie diety w produkty z dużą zawartością folianów).

Program realizowano w 11 szkołach ponadgimnazjalnych i 9 zakładach opieki zdrowotnej.

Uczestniczyło w nim 710 uczniów oraz 5194 pacjentów z zakładów opieki zdrowotnej.

4. „ TRZYMAJ FORMĘ ”

Program został zatwierdzony do realizacji przez Głównego Inspektora Sanitarnego a jego współrealizatorami na poziomie krajowym są:

- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Sportu
- Instytut Żywności i Żywienia.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

Realizacja programu “Trzymaj Formę” oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym, opracowują własne metody propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole, jak i w swojej rodzinie.

Program realizowano w 22 szkołach gimnazjalnych.

Uczestniczyło w nim 4860 uczniów oraz 256 osób ze środowiska szkolnego. Własne projekty edukacyjne opracowano w 10 szkołach.

Do współrealizacji kolejnej edycji programu w roku szkolnym 2007/2008 zaproszono Wydział Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki oraz Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu.

5. „RÓŻOWA WSTĄŻECZKA ”

Celem programu jest poznawanie metod wczesnego wykrywania raka piersi, uczenie technik samokontroli piersi oraz zwrócenie uwagi na potrzebę systematycznego zgłaszania się na kontrolne badania.

W ramach programu:

- wygłaszano pogadanki;
- przeprowadzano naukę badania piersi z wykorzystaniem fantomów;
- przekazywano informacje, jak należy postępować w przypadku stwierdzenia guzka;
- wyjaśniano pojęcia medyczne.

Realizatorami programu były pielęgniarki i higienistki szkolne zatrudnione w NZOZ „Zdrowy Uczeń ”.

Wykorzystano:

- film edukacyjny,
- plakat pt. „Samokontrola piersi”,
- książkę pt. „Piersi – uroda i problemy ”,
- zawieszki łazienkowe przypominające o badaniu piersi.

Program realizowano w 23 szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych obejmując nim 1787 uczennic z 123 klas oraz 67 osób z personelu szkół .

6. DZIAŁANIA ANTYNIKOTYNOWE

- Światowy Dzień bez Tytoniu - 31.05.2007 r.,
- Światowy Dzień Rzucania Palenia – 15.11.2007 r.

Hasło: „Żyjmy w świecie wolnym od dymu nikotynowego”

W centrum miasta, w przejściu podziemnym pod Dworcem PKP, od ul.3 Maja do ul. Kilińskiego, przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne z udziałem nauczycieli i uczniów z Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych oraz Gimnazjum Nr17 w Sosnowcu, jak również pielęgniarek z Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego.

Celem tych przedsięwzięć jest powszechna edukacja zdrowotna, tworzenie i upowszechnianie mody na niepalenie, upowszechnianie idei wolnych od dymu tytoniowego miejsc publicznych, pomoc w rzucaniu nałogu, popularyzacja konkursu „Rzuć palenie razem z nami”, ochrona przed biernym paleniem.

Akcje polegały na zorganizowaniu punktów konsultacyjno-informacyjnych, w których udzielano porad, zachęcano do rzucania palenia, wykonywano pomiary ciśnienia krwi, wagi i wzrostu ciała, a także tkanki tłuszczowej, złogów i zanieczyszczeń w organizmie człowieka.

Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem. W punktach informacyjno-konsultacyjnych pojawiali się nie tylko nałogowi palacze, ale też ci, którym udało się skończyć z nałogiem. Po ulotki przychodziły również osoby, które same nie palą i chcą do tego nakłonić swoich najbliższych. Mieszkańcy Sosnowca, przechodnie, ludzie dorośli, młodzież otrzymywali poradniki pt. „Jak rzucić palenie”, ulotki, broszurki na temat skutków palenia, wpływu nikotyny na organizm człowieka oraz aspektów medycznych, społecznych i ekonomicznych palenia tytoniu.

Rozdano ~ 8500 ulotek.

Informowano o Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym 0801 108 108

Skandowano hasła prozdrowotne.

Rozdawano jabłka (sponsorowane przez Market „Billa” w Sosnowcu) ludziom, którzy deklarowali chęć rzucenia palenia i wypełnili testy: motywacji i uzależnienia.

Akcje udało się zorganizować dzięki zaangażowaniu wszystkich wyżej wymienionych instytucji i przychylności Dyrekcji PKP w Katowicach.

Do udziału w akcjach zaproszono media : „Dziennik Zachodni”, Radio „Eska”.

7. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

MULTIMEDIALNA KAMPANIA SPOŁECZNA

pt. „W życiu jak w tańcu, każdy krok ma znaczenie”

Światowy Dzień Walki z AIDS- 1 grudzień 2007r.

Zorganizowano wspólnie z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sosnowcu Konkurs Wiedzy o HIV/AIDS pt. „HIV nie wybiera – ja mogę...” dla uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych składający się z etapu szkolnego i miejskiego, poprzedzony edukacją prowadzoną przez nauczycieli.

Etap miejski odbył się 11.12.2007 w Gimnazjum Nr 15 w Sosnowcu.

W konkursie wzięło udział 16 szkół ponadgimnazjalnych publicznych, niepublicznych i prywatnych.

Edukacją objęto około 2000 uczniów z drugich klas.

Do etapu miejskiego przystąpiło 29 uczniów.

Nagrody ufundował Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu a wręczył Zastępca Prezydenta Miasta Sosnowca Pan Zbigniew Jaskiernia.

Na przestrzeni całego 2007 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu:

- prowadziła poradnictwo metodyczne, merytoryczne i organizacyjne dla osób zajmujących się działalnością oświatowo - zdrowotną i promocją zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej oraz dla instytucji i organizacji;
- prowadziła dystrybucję materiałów: plakatów, ulotek, składanek, broszurek, książek, kaset video, płyt CD;
- organizowała szkolenia oraz narady dla koordynatorów i realizatorów programów i akcji;
- współpracowała w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia m.in. z Urzędem Miejskim, Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego, Zarządem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża, lokalnymi mediami

W związku z tym, iż skala i zakres problemów oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wykracza daleko poza sferę działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stąd konieczność aktywizacji w tym zakresie tych wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują także problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.